

Крила кольору хмар
Тала Владмирова

Дара Корній

День і ніч, світло і темрява, життя і смерть... Мабуть, світ взагалі існує завдяки тонкій рівновазі між двома боками – темним і світлим. Та в зламні моменти цей баланс може порушитися, і тоді доля світу завмирає на шальках терезів... Зеленоока львів'янка Ада – з роду сірих янголів, які існують на межі між добром і злом. Та настає час, коли потрібно зробити вибір. Вона може урівноважити темні і світлі сили або схилити ваги на чийсь бік... Усе залежить від того, який колір крил вона обере.

Дара Корній, Тала Владмирова

Крила кольору хмар

Передмова

Крила янгола, або Про вибір, який є завжди

Кожен янгол народжується із білосніжними крилами, і лише потім, коли дорослішає, визначається його кольорова приналежність до певної янгольської раси. Темні мають протидіяти добру, яке захищають світлі, а сірі... сірі зберігають умовний нейтралітет чи ж просто вичікують слушного моменту, коли знесилені супротивники втратять контроль над ситуацією і настане час третьої сірої сили. Не дуже шляхетно? Проте вже як є.

У сірого янгола Аделаїди на згадку про білосніжну незайманість власних крил залишилася сама маленька пір'інка-оберіг. Здається, у дівчини-янгола нема особливого вибору, бо ж народилася вона в давньому родові сірих і спадковість сама владно проступить з часом у всіх вчинках і думках, а отримане покликання Воротаря, хранителя ключа до примарного Раю, геть перекреслить усі дівочі мрії і сподівання, але... Право обирати є завжди, і навіть душа сірого за правом народження янгола може врівноважити власні шальки терезів добра і зла або й схилити їх на котрийсь бік, і цією стороною не конче буде темрява.

Новий роман Дари Корній і Тали Владмирової «Крила...» розширює фантастичний вимір у сучасній українській прозі, і це є водночас важким і цікавим творчим завданням. Здавалося б, стільки зараз написано і перекладено текстів у жанрі фентезі, що віднайти власний унікальний, органічний шлях доволі непросто, і все ж письменницям це вдалося. «Яким чином?» – може поцікавитися скептично налаштований читач. Шляхом сакралізації і десакралізації звичайного й усталеного! І це не просто гра слів, а властивість тексту Дари Корній і Тали Владмирової.

Почнемо із сакрального, що його у «Крилах...» передусім набуває Львів як місто, що є на географічній мапі світу і якого там нема, бо воно існує у паралельному, прихованому від людського ока вимірі. Це таємничий Знесінський парк і Світовидове поле, Гора Лева і Сарматське море, а також іще низка місць – порталів до містичного виміру вічного міста. Дивовижне навколо нас, і це не просто такий собі оптимістичний слоган, бо все й насправді приховує у собі подвійну, ірреально-реальну проекцію. Ада, на перший погляд, пересічна, нічим не прикметна дівчина, яка мешкає у Львові, навчається на психолога, а у вільний час ще змушена підробляти в нічному клубі з промовистою назвою «Темний янгол», насправді ж старанно приховує сірі крила. Це оманлива видимість звичайності, бо крок за кроком письменниці занурюють свою героїню, а заразом і читача, у карколомний вир небезпечних пригод і смертельних пасток, де опирі й химерні колекціонери-викрадачі душ, вовкулаки й відьмаки чатують на кожному кроці.

Десакралізація ж стосується найціннішого у житті кожної істоти, незалежно від того, чи вона є янголом, чи ж народилася простою собі людиною. Батькоборство і батьковбивство – ось той страшний у своїй суті і майже неможливий вибір, який також має здійснити Ада. Не важливо, що Аделаїдин батько Мечислав також «відзначився» у подібному, вбивши рідну матір Ядвігу, несуттєво, що він є втіленням егоцентричного зла і ладен спалити світ заради власної насолоди, проте він той, хто народив дівчину-янгола, дав їй життя, хіба ні? Чим вона, зрештою, відрізнятиметься від чорної скам'янілості його душі, якщо позбавить Мечислава життя? Чи ж буде кращою за зло, хай навіть покаравши його? І все ж таки хтось має спинити Мечислава Світлозаровича, і очевидно, що це під силу лише його доньці. Як воно – відмовитися від батька, щойно його пізнавши? Чи здатна на це сірий янгол Ада, бо все, зрештою, залежить лише від неї?

Одвічна боротьба добра і зла триває, і роман «Крила...» є чи не найцікавішим епізодом у ній, бо ж тут у двобій втручається третя, сіра сила, загадкова, таємнича, яка ще, здається, не зробила остаточного вибору і не збагнула свого призначення. Один із останніх епізодів великого протистояння світів, але чи остаточний? За ким буде перемога? Усі ці запитання мають відповіді, що їх приховали на сторінках свого нового роману Дари Корній і Тали Владмирова, і завдання читача допитливого – знайти їх і зв'язати в одне ціле. А естетична насолода? Естетична насолода гарантована, бо ж місцем розгортання подій вже традиційно є неповторний Львів, що зачаровує з першого погляду! Тож можна побажати лише приємного кавування... тобто читання усім, хто візьме до рук чи приміряє на себе

загадкові «Крила...»

Тетяна Белімова, письменниця

Янголи сплять

І бачать у сні ті дні,

Коли вони були людьми,

Як ми...

Гурт «Хорта». Янголи сплять

Пролог

Випадковість – це прихована присутність Бога.

– Бабуню-бабусечко, ну, ще одну історію, будь ласка. Страшнючу. І, я обіцяю, спатиму, як янголя, аж до ранку... Чесне слово!

Худеньке кирпате дівча, надто дрібне як на десятирічний вік, щиро просить стареньку бабуню, зазираючи їй в очі. Зеленкуваті оченята, світлі кучерики довкола мініатюрного личка, відкритий усміх на калинових губенятах – дівчинка дуже нагадує янгола з листівки чи... із стародавньої картини, творець якої бачив тих крилатих вісників, принаймні уві сні.

Очі малої так благально дивляться на стареньку, що та не витримує, усміхається, пригортає онуку своїми сухими кістлявими руками до серця. Мала не пручається, бо добре знає: бабуня її любить, бабуня її не скривдить. Дівчинка слухає, як спокійно та трохи заповільно б'ється бабусине серце. Вона любить свою бабусечку. Дуже-дуже любить і потай хвилюється через те, що та вже аж така старенька. У бабуні ж, крім «малої горопахи», – то так бабуня її ніжно називає, – нікого нема. Зрештою, і в самої Адки, крім бабуні, – майже нікого.

Тато й мама? Ну, вони таки є десь та-а-ам чи принаймні колись були. Свого татка Адка

ніколи не знала. Мама говорить, що його вбили якісь грабіжники ще до Адчиного народження. Бабуся Ядвіга – то мама її батька, і вона розповідає геть інше. Був такий час, що мала Адка замучила стареньку розпитуваннями про нього: яким був, що любив, а що ні. Та бабуня чомусь завжди неохоче згадує про сина. Говорить, що непутящий був, любив чарчину і випадково втрапив під машину. Так і загинув.

На могилу до батька вони не ходять. Нікуди ходити. Бабуня каже, що могила далеко, десь аж у Магадані. Адка знає тепер, де той Магадан. Бачила на мапі. Це – край світу. Дуже-дуже далеко. А ще, звісно, дорого туди їхати. Але нічого, от Адуся виросте, вивчиться, знайде гарну роботу, заробить купу грошей, візьме бабуню і вони разом поїдуть до тата на могилу. Вона хоче побачити таткову могилу. Чому? Сама не знає. Може, для того, щоб переконатися, що все в неї, як у інших дітей: і мама є, і тато, хай колись, але був.

А може, ще ось чому. Її однокласниця та подруга Юлька теж не має тата. Зате знає, де той похований, і, коли аж украй непереливки, біжить на цвинтар і розмовляє з батьком. Ада на власні очі бачила і навіть одного разу підслухала. Але нікому про це не розповідає. Бо Юлька не тому це робить, що скиглійка чи дивачка. Мама Юльки, як і Адусина, до речі, теж, має нового чоловіка, а той час від часу добряче напивається. І от, коли нап'ється, починає збиткуватися над усіма, хто під руку підвернеться. Підвертаються, зазвичай, усі домашні. Спасу від нього нема. Юлька пробувала ховатися – то під ліжком, то на груші, а одного разу навіть у вулику старому укрилася. Іноді це допомагає, але коли вже вітчим тебе знайде, то... Без пояснень чи погроз починає бити. Заломлює руки, затуляє дитині рота, щоб не верещала, тягне до хати та... Вітчим уміє «правильно виховувати» – то він це так називає. Він – колишній мент. А менти рано йдуть на пенсію. Бабуся каже, через психічні розлади. Тоді чому ті психічні розлади не лікувати, а дозволяти зганяти їх на ближньому? Так, колишній мент бити уміє. Синців та ран на тілі не залишає. Юльчина мама, тьотя Света, називає це професіоналізмом. Як на Адку – це дебілізм. Бо хіба можна такого виродка біля себе терпіти? Він колись усіх їх повбиває. Бабуня каже, що Ада ще мала і багато чого не розуміє.

Ага, гарну відмовку придумали дорослі. Як тільки справа торкається чогось серйозного, то відразу чується: «Мала ще. Хай молоко на губах обсохне». Тю на тих дорослих. А от Юльку Адці й справді шкода. Єдине місце, де вітчим малу Юльку не може дістати, – то цвинтар. Одного разу, коли той знову не на жарт «розбушувався», ноги самі понесли дівча на кладовище. А вітчим на цвинтар не потикається. У нього алергія на церковні хрести, йому там чорти рогаті ввижаються. Хоча, Адка вважає так, що тим чортам робити між мертвими? Це між живими їх аж забагато. От і стала Юлька переховуватися від п'яного вітчима на цвинтарі. Сідала на могилку батька та розмовляла з ним.

Адка навіть трохи заздрила Юльці. Бо єдиний, хто вислуховував, не питав, не повчав, а просто співчутливо огортав цвинтарною тишею, був хрест на могилі Юльчиного тата. От тому Адка і мріє хоч один разочок побачити батьків хрест, побути на батьковій могилі, поскаржитися йому на маму, яка заради нового чоловіка скинула її на стареньку бабуню. І

відвідувала Аду лишень на великі свята... Спочатку малій усе здавалося, що мама от-от забере її з собою до великого міста. І вони житимуть великою дружною родиною: вона, мама, бабуся, маленький братик, якого Адка дуже-дуже любить, хоч і бачить того ще рідше, аніж маму, і навіть дядя Вася, мамин теперішній чоловік. Він не гірший від Юльчиного вітчима, принаймні не б'ється. І від нього досить гарно пахне дорогим одеколоном та тютюном. Але мама Аду не забирала, щоразу відшукуючи нові та нові відмовки, аж поки Ада не перестала й проситися до міста та чекати на мамин приїзд.

Скільки всього розуміє дитина, коли їй 10 років? Адка себе про це не запитувала, вона розуміла та бачила аж забагато, як на свої літа. Бабуня називала її інколи «стара мала». Ада не ображалася. Бо хіба можна ображатися на правду?

– Ой, Аделаїдочко, моя маленька... – То тільки бабусі дозволялося так її називати. Бо для решти світу вона була Адкою. Себе ж для себе називала Адусею, Адочкою. – Моя солоденька, та хіба можна страшні історії слухати на ніч? Он місяць уповні, підглядає. Наслухаєшся – спати не будеш.

І коли це вона не спала? Навпаки, після почутого завжди спить міцно і сниться щось хороше, то вона точно знає, що хороше, бо на ранок сну не пригадає. Якби снилися жахи, то кричала б і щось би таке запам'ятала.

– Буду-буду спати. Обіцяю! Будь ласочка. Я так тебе люблю, бабуню! – І Ада цілує стареньку в помережену зморшками щоку. Хіба можна відмовити?

– Ох, бешкетниця моя маленька. Та ти всі сільські бувальщини ліпше мене знаєш.

– Не всі, не всі! Бабуню, а ти колись казала, що, коли я підросту, розкажеш мені бувальщину про вдову Горпину. Я вже піросла. Розкажи, будь ласка.

– Про вдову Горпину? – Бабуня завагалася.

То була геть не дитяча історія. Хоча, може, якщо вона розкаже малій цю придибенцію, та хоч трохи налякається і перестане аж надто любити страшні оповіді. Он інші дівчатка, сусідські, про принцес та замки воліють слухати, а її онучці страшні історії давай.

Замислилася стара і вже примирливо додала:

– Та що з тобою вдієш, не відчепишся ж! Ну гаразд!

Ада плескає задоволено, біжить до стіни, вимикає світло та навпомацки пірнає під ковдру.

Бабуся зітхає. Знає, що то такий ритуал: страшні історії мають розповідатися вночі й обов'язково в темряві.

– Жила собі на світі білому вдова Горпина з двома дітками, – починає бабуня. – Так сталося, що чоловік її рано пішов із життя. Посеред літа утопився в сільському ставі горобаха. Ніхто не знає чому. Сталося то посеред дня. Різні чутки ходили. Одні стверджували, що судома вхопила, коли купався. Дехто лякав річковими русалками, мовляв, залоскотали до смерті чоловіка. Хоча які там русалки посеред білої днини і чи взагалі вони існують? А ще були мудрагелі, котрі переконували, що то через любов дружиноньку трапилося. Начебто довела. Та то була неправда.

Любила Горпина свого Устима палко. І так побивалася за ним, що на похороні аж трійко людей її від могили відтягали, ледве за чоловіком у яму не кинулася. Малі дрібні діти – три та п'ять роки – не зовсім розуміли, що відбувається... Але всі плакали – і вони ридали, всі кидали землю на труну – і вони по жменьці кинули.

Поховали Устима, поставили на могилі хрест, хоч старі люди і казали панотцю, що не можна цього робити, бо, мовляв, загинув чоловік наглою смертю і є закладеним мерцем, а ховати таких слід біля перехрестя чотирьох доріг і ставити хреста, аж коли рік мине.

– А чому, бабуню? – запитує Адуся. Вона і справді не боїться, їй і справді цікаво.

– Душа людини, яка померла наглою смертю, кажуть старі люди, є закладеною. Тобто тіло померло, а їй ще не час – і на небо не пускають, і до пекла не приймають. То бідолашна душа мусить никатися невідпущеною по землі аж рік. Відбувати покуту.

– Цікаво! Але ж, бабуню, Устим не зумисне втопився. Пра'? – Мала пробувала розібратися.

– Так, дитино, і не зовсім так, – каже бабуня. – Устим не маленький, і йому нянька не потрібна. Мав сам знати, що одному посеред літа, в спеку, в холодну воду лізти не можна. Перепад температури і... Ох, дитино! Є певні закони, і їх слід дотримуватися.

– На все свій час, бабуню? – перепитує мала.

– І на всіх свій час! – відповідає старенька. – Тож поховали Устима, а Горпина щодня на могилу бігає. Так побивається і так за чоловіком тужить, що аж-аж... Припадає губами до хреста і щось там шепоче або плаче, наче божевільна трохи. Люди через це боялися її стали, сторонитися. Здурила від горя зовсім жінка, про дітей геть забула, до церкви не ходить, господарку та город занедбала. Навіть панотець пробував її повчати. А вона йому на те: «Поверніть мені чоловіка, отче! Будь ласка! Ви ж із Богом розмовляєте, він вас почує!» Ну що тут скажеш? І панотець змирився – бідолашна. Геть очманіла від горя.

Минав час, і сусіди помітили перемену в самій Горпині. Вона рідше стала на цвинтар бігати, навіть щось по господарству почала робити. І їсти дітям наварить, і попере, і до церкви щонеділі справно ходить. Але тут нове лихо жінку спіткало. Дуже худнути почала. Наче

якась напасть до неї через пережите горе причепилася – так знаючі люди говорили. І от колись красива повновида пані враз перетворилася на худющу бабу, яку, здається, й легким вітерцем могло здути. І до бабок-шептух Горпина ходила, і різне зілля пила, і часто сповідалася, і службу Божу в сорока церквах за здоров'я замовляла – нічого не допомагало.

Уже й до смерті зачала готуватися. Бо на силі геть-чисто підупала. Найбільше, на що жінку вистачало, то ввечері до воріт вийти та подивитися на захід сонця. Схоже, що вона скоро теж слідком за Устимом піде. Дітей тільки шкода, бо кому сироти на цьому світі треба? Та хто вона, аби долі противитись?

Одного вечора йшов повз удовину хату старий чоловік – сивий бородань із ціпком у правиці та з клунком за плечима.

– Доброго здоров'ячка, славна пані!

– І вам най здоров'я прибуде, пане! Дякую на добрім слові, – прожебоніла жінка, бо відповідати голосніше сил не було.

– Чи ти дозволиш мені у тебе на ніч залишитися? – запитав старий. – Я йду здаля, ноги стомилися, а дорога ще далека. Тож ніч мене наздожене в полі, а там, сама знаєш, і твердо спати, і холодно лягати, і вогко вставати.

Горпина замислилася. Чи гоже самотній жінці, удові, котра носить жалобу по чоловіку, приймати у себе чужинця? Що люди скажуть? Але то була тільки мить вагання. Махнула рукою. А що вони скажуть? Вона й так не жалець, а старий виглядає безпечним, та й добрий вчинок наостанок зробить. Мо', старий за неї колись у церкві свічку поставить, згадавши добрим словом.

Старому Горпина постелила в сінях, на лаві. Той не знав, як дякувати жінці, бо і вечерю сяку-таку зготувала, і розмовою діти душу звеселили. То від них старий і дізнався про Горпинине горе – і про смерть чоловіка, і про болячки.

Полягали спати. І тільки-но стала дванадцята година, як рипнули вхідні двері й до сіней зайшов високий ставний чоловік. Постояв на порозі, наче через щось перечепився, тоді стріпнув головою і рушив далі. Місяць був уповні, отак, як нині, онучко, і старий добре розгледів чоловіка.

А вранці він то все розповів жінці. І описав того пана, що був уночі в хаті. Та здивовано дивилася на старого, наче мару побачила. А потім розплакалася. Вона ж думала, що то сон. Бо хіба так буває? Чоловік її помер, півроку минуло. А те, що він їй щоночі сниться, то спочатку вона навіть рада була. А останнього місяця стала вранці прокидатися виснажена, наче з неї хтось усі сили спивав. Виходить, до неї і справді щоночі покійник ходить. Але хто

в таке повірить? Як лиху зарадити? Розповіла про все старому. Той слухав уважно, не перебиваючи. А коли Горпина вмовкла, заговорив:

— Я тобі допоможу, удовице! За твое добре серце і за прихисток. Тільки маеш вчинити так, як я скажу.

Горпина погодилася. Принаймні то не нашкодить більше, ніж уже є.

Настала ніч, рипнули сінешні двері, тоді відчинилися двері хатні. Зайшов високий ставний чоловік та вкляк. Хату заливало світло від свічок-громовиць, котрі стояли по кутах світлиці. Посередині кімнати у святочному весільному вбранні стояла Горпина. До неї тулилися малі перелякані діти. Вони сполохано розглядали чоловіка, котрий зовсім був не схожий на їхнього батька, принаймні вони його пам'ятали геть іншим.

— Горпино, жінко, ти чого так вирядилася? І куди це ви зібралися посеред ночі? — заговорила примара.

— На весілля, Устиме.

— На яке таке весілля? — здивовано витріщилася проява на жінку.

— Брат на сестрі одружується.

— Який брат на якій сестрі? Ти збожеволіла? То хіба можливо?

— Можливо, Устиме, як можливо, що мертвий говорить, мертвий ходить і мертвий із живою спить.

Тоді вона взяла у руки стрітенську свічку, дала ще по одній дітям, запалила їх та змусила і себе, і дітей подивитися крізь полум'я свічок на примару в хаті...

Бабуся вмовкла. Прислухаючись, як, майже не дихаючи, слухає її Аделаїдочка.

— А далі, бабуню, далі?

— Тобі не страшно? — запитала стиха.

— Ні, — відразу відповіла дівчинка. — Далі.

— Свіча горіла, потріскуючи. Хатня примара почала на очах танути, аж поки зовсім зчезла. Відтоді покійник більше не приходив до Горпини. От і вся історія, а тепер — спати.

Адка хмикнула під ковдрою, прожебоніла «надобраніч» і, коли бабуса була вже біля дверей кімнати, раптом запитала:

– Бабуню, а можна душу просто так закласти? Спеціально тобто, задля чогось? В Устима то випадково вийшло, правда ж?

– Спи. Мала ще про таке питати. – Бабуня взялася за ручку дверей, повернула її вниз, почулося звичне рипіння.

– Бабуню, а мій тато також закладений? Бо помер наглою смертю.

– Ні. Із татком твоім усе гаразд. Спи вже.

– Але ж... Ти ж сама щойно розповідала.

Стара завмерла, мовчала якусь хвилинку. Адка подумала, що та не стане нічого відповідати, а просто піде. Та бабуня заговорила, лагідно та трішки сумно:

– Ця історія, доню, – вигадка. Ніяких закладених душ насправді не існує. Спи, зіронько моя. Ранок від вечора все мудріший.

– І хай мені насняться янголи, так? – запитувала Адка.

– Моя маленька! Нехай насниться добрий сон, бо хіба можуть янголам снитися янголи? Ти ж мій янгол, хороший, допитливий, світлий. І янголятку потрібно виспатися. Спи, мій маленький янголе!

І сон тієї ночі Адці справді наснився добрий. Стільки років минуло, і бабуні давно немає, і вона вже не пригадає всіх дрібниць, таких тоді для неї важливих... Та тільки сон...

Сон.

Адці справді тієї ночі снилися янголи, і мали вони кольорові крила.

Частина перша

«Темний янгол»

1. Вечір

Коли будете працевлаштовуватися, на стандартне запитання «Чому вирішили піти на роботу саме до нас?» слід відповідати розумно. У жодному разі не бовкати щось на кшталт: «Насправді я йшла на співбесіду в зовсім інше місце. Аж ураз мені впала в око інтригуюча назва вашого закладу та розкішна вивіска на додачу!» Здебільшого після такої відповіді чемно вказують на двері, культурно натякаючи, що співбесіду ви завалили і вам колись, може, за царя Гороха, «неодмінно» зателефонують. Проте бувають винятки. Знаю з власного досвіду.

А назва нічного клубу мені справді сподобалася й вивіска, між іншим, теж. Однак... Випадковостей не буває, а якщо й трапляються, то не вірте в них. Це – ілюзія. Добре та якісно кимось спланована. Може, навіть вашим янголом... Жартую, звісно.

Нічний клуб «Темний янгол». Що й казати, звучить трохи претензійно. Та, поки вивіску не встигають підсвітити цинічним неоновим світлом, тендітна фігура янгола, що ледь відвернув голову, ніби не бажаючи зустрічатися поглядом із перехожими, і якимось аж соромливо загорнувся у довгі темні крила, таки справляє враження. А темно-червоне плетиво літер лишень підкреслює його самотність.

Колись запитувала себе: що таке темрява? Невже лише відсутність світла? А якщо в душі? Відсутність любові? А як щодо світлих чи сірих янголів? Це відсутність чи присутність когось або чогось? Чи має янгол право любити, зрештою, чи уміє? А ненавидіти? Чи він лишень виконує примарний обов'язок, якусь там місію – оберігає, застерігає, спокушає? Зараз байдуже. Відповіді на мої запитання дасть час. Я в тому впевнена. Бо інколи найскладніше легше пояснити найпростішим. Оце сказонула. А поки...

Стою на тротуарі навпроти нічного клубу і витріщаюся на добре знайому постать-вивіску. Укотре зітхаючи від банального розуміння: самотніми можуть бути і янголи. Тю, авжеж, це лишень грамотно зроблена вивіска, реклама. Ще кілька митей дозволяю собі такі витрішки. Куди поспішати? Однаково нічого не вдієш із моєю «непунктуальністю навпаки» – з'являтися на роботу дуже-дуже завчасно. І до цього вже всі звикли. От і сьогодні охоронець біля входу зовсім не дивується моїй ранній з'яві. Лише мимохідь, для годиться, імітуючи фейсконтроль, ковзає по мені поглядом. Зовні він нагадує такого собі лінивця: неквапливий, ніби напівсонний, попри всю свою мускулатуру. Але це омана. У «Темному янголі» багато оман. Зрештою, як і в повсякденному житті. Не завжди суть є такою, якою ти її бачиш чи хочеш бачити.

* * *

Я всередині «Янгола». Простую далі. Павло, наш незмінний начальник охорони, ледь помітно киває замість привітання. Очевидячки, має чим собі голову заморочити.

Довкола знаменитий розгардіяш! Мабуть, якби більшість наших відвідувачів побачили, на що схожа ошатна, вміло підсвічена зала нічного клубу за півтори, а то й за півгодини до відкриття, вирішили б протринькати свої гроші деінде. Хоча навряд чи в інших закладах ліпше.

Звісно, наш шеф, Вікторович, вимагає, аби ми з дівчатами бралися до прибирання зранку, щойно зачиняються двері за останнім клієнтом. Та на практиці сил на це банально не вистачає ні в кого. І начальниця зміни поблажливо дозволяє офіціантам зтягти весь брудний посуд на кухню, переодягтися та й забиратися додому. За умови, що ввечері на роботу ми з'явимося завчасно. Завчасно настільки, щоб встигнути розгребти сотворений гармидер.

Відчиняю навстіж зачинені вікна клубу. Упускаю міське задимлене повітря до «затишної» атмосфери зали, що пропахла цигарковим димом і випарами спітнілих тіл. Звісно, охоронці вже увімкнули кондиціонери. Та все ж, як на мене, аби сучасна техніка освіжила повітря, треба його спершу роздобути, хоч якесь. Ніхто не звертає уваги на ці мої вибрики. Звикли. Єдина вимога – встигнути зачинити вікна до приходу начальства. Та ніхто й не розуміє, що справа тут і не в повітрі. Мені подобається в застінки цього нічного закладу впускати трішки справжнього міста: деренчання трамваїв, стукання високих підборів поважних модних пані по старій відполірованій роками бруківці, переливчасте звучання медових дзвонів церквиць і соборів, бій годинника на львівській ратуші. Так, я не почуваюся у «Темному янголі» чужинкою, котра втрапила сюди з іншого виміру чи невідомого королівства. Це нагадування мені, що тут діють ті самі закони, що й за вікнами клубу, хай би як дехто старався відгородитися від світу гучною музикою, штучним світлом, дорогими напоями та наїдками й блюзнірською зарозумілістю.

Гукнувши привітання у бік кухні, прямую до «кімнати відпочинку». Хоча, думаю, то таки занадто гучна назва для крихітного закапелка, який, крім усього іншого, слугує гардеробом для всієї обслуги «Темного янгола».

Перш за все перевіряю свою уніформу. Так, чорна міні-спідничка та яскраво-червона напівпрозора блузка не зіжмакані. Колготи новісінькі, набійки на високих закаблуках цілі – все в нормі. Нашвидкуруч накладаю перший шар косметики на обличчя. Із дзеркала на мене дивиться доволі симпатична дівчина. Натуральна зеленоока білявка з ямочкою на підборідді. Скептично підморгую власному відображенню. Ніколи не фарбуюся вдома, як роблять більшість дівчат. Не пхатися ж у міському транспорті з вечірнім макіяжем на мармизі? Останні штрихи залишаю на потім. Так само, як перевдягання. Ще встигну.

Джинси і кросівки таки більше пасують для пересування бруківкою гонорового міста Лева.

Досі дивуюся тим відданим культу жіночності львівським панянкам та паням, які spacerують, ніколи не поспішаючи і завжди запізнюючись, стометрівкою чи площею Ринок. Капелюшок, високі підбори, елегантне платтячко чи плащик (залежно від пори року) розміру а-ля Коко Шанель, розкішне декольте, завішене прегарними прикрасами. Чоловікам дах зносить від такої жіночності та елегантної краси.

О, мені до тих пані далеко. Я – заїжджа босячка, закохана в це місто, яке радо впустило мене до себе. Так, я люблю його, але поки не навчилася любити себе в ньому, як усі ці вишукані пані. Вони – львів'янки, то правдивий витвір мистецтва, ними можна милуватися безкінечно.

Не одного хлопа погубила ця краса. Згадати хоча б польського короля Владислава IV Вазу. Якось, прогулюючись Львовом, він побачив на балконі кам'яниці Мазанчівської [1 - Кам'яниця Мазанчівська (пол. Dom Mazanczowski) – будинок № 31 на площі Ринок, зведений у XVII столітті.], що на площі Ринок, вродливу панну Ядвішку й до безтями закохався. Король забрав красуню-львів'янку з собою до палацу у Варшаві. Звісно, він хотів із нею одружитися. Однак політична доцільність виявилася сильнішою за бажання короля, але не сильнішою за кохання. Королю Владиславу довелося взяти шлюб із австрійською принцесою Цицилією Ренатою, а по її смерті – з французенкою Людкою Марією. Натомість Ядвішку видали заміж за шляхтича, котрий мав маєток у Литві. Місцина була доволі лісиста, а король вважався пристрасним мисливцем, часто туди навідувався і жив там безвилазно по декілька місяців. І до кінця життя він не залишив свою кохану. Навіть помер на руках у Ядвіги навесні 1648 року.

* * *

– Пожартував, та й годі! І то вже віддай, – охоронець Мишко бурмотить це собі під ніс надто голосно. І втретє ревно обнишпорює той самий закуток комірчини.

Підсміююся подумки. Звична приповідка, яку й я сама не раз чула в дитинстві від бабуні й інколи користалася нею. Віктор, напарник Мишка, теж усміхається кутиками губ і продовжує нишпорити підлогою, шукаючи запасні ключі від клубу.

А ключі сьогодні конче потрібні. Неждано вони «кров з носа» знадобилися начальству. Востаннє їх тримав у руках Мишко. А коли так, то вони справді можуть виявитися у найнесподіваніших місцях.

Павло вельми скептично спостерігає за діями підлеглих.

– Горе мені з вами! – Павло недвозначно зиркає на годинник. – Чесне слово, серед

домовиків менше kleptomанів, ніж роззяв серед працівників нашого клубу.

Михайло спантеличено стенає плечима, мимохідь позирає на годинник. З полегшенням зітхає: до з'яви начальства час іще є.

— До чого тут kleptomанія?! — із відвертим обуренням озивається Мишко. — То поріддя таке. Люблять, бач, домовики брати без дозволу різні речі, аби побавитися.

Павло та Віктор презираються, не приховуючи посмішки. Добре, що Михайло цього не бачить, уже, напевно, всоте навкарачки обмацуючи підлогу під зваленими на купу пакунками. Не те щоб мені було цікаво, знайдуться ті кляті ключі чи ні, — просто щоб мене не мали за ледачого спостерігача, і собі починаю нишпорити закапелками.

— Ти руками, руками воруши, Михайле, а не язиком. Теж мені, домовикознавець, — незлостиво радить Віктор, намагаючись дістатися вузьким проходом між поламаними стільцями до найдальшого закутка.

— А я що роблю? Та шукаю ж! — щиро обурюється Мишко, продовжуючи пошуки. — Домовикознавець чи ні, але дещо про домовиків знаю. Одного разу ось такий помічник, ну, домовик тобто, взагалі душу в господаря стирив.

Павло стиха хмикає — це він так ховає посмішку. Віктор здивовано зупиняється та витріщається на Михайла:

— Друже! А ти певен, що домовика ні з ким не сплутав? Нащо домовику душа?

— Та ну вас, — відмахується Михайло. — Тут геть інше. Випадково це трапилося. Жив на світі білому в ошатному чистенькому будинку один пан. Ніби й непоганий чолові'яга, нічим не гірший за нас із вами, але боягуз страшенний. Ледь що трапиться — душа його відразу аж у п'яти шугає. А, думаєте, легко отак щодня у п'ятах тріпатися? Отож бо, жах! От одного разу до нього посеред ночі зателефонували. То власник тої фірми дзвонив, де переляканий пан працював. Він випадково ключі від власної квартири разом із ключами від офісу в кабінеті на столі забув. І телефонував нашому пану-боягузу, щоб ключі від офісу до ранку позичити. А бідний пан-боягуз так перестрашився, що душа не лише у п'яти скочила, а й узагалі в тілі не втрималася... — Мишко, коли розпочинає виплітати нову історію, відразу збадьорюється, навіть хитрі іскри в очах з'являються.

— Тю! І справді страхопуд, — вставляє своїх п'ять грошків Віктор. — Виходить, твій пан-боягуз від переляку переставився, а домовик загублену душу підібрав?

— От іще, Вітю! Чого б це йому вмирати?! — щиро дивується Михайло. — Віддихався чолові'яга, відчув, що більше серце у п'ятах не гупає, та й почав заспокоюватися. А душа лежить собі на підлозі, крильцями тріпоче. Побачив таку красу домовик, уявив, як її шукати

будуть, скільки галасу зчинять, ну й того, не втримався... Забрав собі. День ходив, носа задерши, бо таку цяцьку отримав, другий, третій, п'ятий... А потім уже не до гордоців. Негаразд якось виходить, треба б повернути річ, не злодій же він, наравду. Так як повернути, коли тебе жодного разу не попрохали, не задобрили? Це неподобство, серед домовиків не заведено просто так щось віддавати. Таргани засміють.

А господар, ще вчора полохливий пан, живе собі спокійнісінько без душі та й вухом не веде. Без душі, виявляється, прожити можна. Весь його страхополохізм як вітром здуло. І справи в усьому пішли на краще.

– А що домовик? – мимоволі зацікавився Павло.

– Хе! Домовик довго не витримав, совість замучила. Вирішив повернути душу власнику. А тут ще й душа сумувати стала, хоч він і доглядав її, розважав, як міг. Навіть колискові співав. Ага-ага, не смійтеся. Співав. І, значить, підкинув домовик трохи не під ноги колишньому господарю його душу, от, мовляв, тримай своє добро, владарюй. А чолов'яга байдуже пройшов повз, ледь не наступив. Не помітив навіть.

– І...? – вже Віктор завмирає посеред кімнати.

– Що «і»? – У руці Мишка раптом з'являється зв'язка ключів. Він дивиться на неї з ледь помітним докором і веде далі: – Ну, таке! Куди душа поділася, ніхто не знає. Може, на небо пурхнула, може, малим привидом стала і її зловили творці спецефектів та й продали в цирк чи на якесь ток-шоу. Домовик, зганьблений та присоромлений тарганами, дременув світ за очі. А колишній легкодух несподівано розбагатів, став поважною людиною, а згодом і володарем усього міста. Мером тобто став. Харкова, здається. Звісно, то відразу видно, що душі в людини нема. Але щоб уголос таке озвучити – борони Боже, хіба що тихо-тихо й наодинці з собою. Бо бездушна людина – то... Коротше, кінець історії, хепі-енд!

– Нічо собі хепі-ендик! – Павло бере з рук Михайла ключі й зазирає тому в очі: – Слухай, Мишко, а хіба годиться особу без душі людиною називати, га?

* * *

На порозі кімнати з'являється офіціантка Інна, наша місцева пліткарка. У її круглих блискучих оченятах неприховане збудження.

– Хей, піпл! От ви тут стоїте, витрішками торгуєте, а там таке-е-е-е... – Новина настільки грандіозна, що дівчина демонструє артистичний випад, начебто їй бракне слів.

– Умгу. Торгуємо. Так стараємося, а вони, гади, ніяк не продаються. Мо', ти купиш? – не втримується від млявого коментаря Мишко.

– Та до чого тут витрішки? – Інна не вгаває. – Ви ж геть нічого не знаєте! А тут таке-е-е-е!

– О! До нас іде ревізор? – припускає Мишко.

Інна невдоволена копилить губки.

– Інно, ми вже чули, що Клара захворіла, – кажу аж співчутливо. Новину в плітки з горла видерла, що називається.

Клара – танцівниця, і, здавалося б, нам і діла не має бути до танцівниць, тобто до учасниць розважального вечірнього шоу. Ми – обслуговуючий персонал – з іншої, нижчої, касты. От хіба що заради «трішки попліткувати».

– Як захворіла?! Реалі? – Інна зовсім по-пташиному схиляє гладенько зачесану голівку набік: – Вона ж ін йестерди була здоровісінька! Що трапилося?

Мене нервує ця її звичка вставляти по приколу іноземні слівця. Тому відповідаю роздратовано:

– Нічого не трапилося. Розпочався сезон застуд і нежитю.

Інна кривиться.

* * *

Метелик? Блакитний, убраний у кольори весняного неба з дивними пістрявими вкрапленнями, від яких аж хочеться відтерти тендітні крильця, аби не заважали милуватися такою досконалою красою. Звісно, ніхто й пальцем не зачепить цього красеня – крихітну живу коштовність, дбайливо виліплєну природою. Бо то означає занепасти живу квітку, яка довірливо вигрівається на закіптюженому склі вікна багатоповерхівки. О, так, їй не місце посеред кам'яних пасток, де бракує сонця і зелені, повітря та волі.

Приглядаюся пильніше до вродливця-метелика і розчаровано хапаю повітря – він несправжній. Колись малою школяркою втрапила на огляд пересувної виставки живих метеликів. Тонкосльозість – то не про мене і тепер, і в дитинстві, а там розревілася так, що й не зупинити. Прийшло болюче розуміння, що всі метелики приречені на повільну загибель у зашкленених коробках. Замість померлих купують нових і везуть далі, аби похизуватися перед натовпом красою та унікальністю витончених створінь і, звичайно, заробити гроші. Бо шоу завжди має тривати. Вчителька, аби втишити мою істеричку, вміло вдаючи впевненість, пояснила, що усі ці метелики несправжні, хай і ворухуть крильцями. Це лишень майстерно зроблена імітація, аби ними милуватися, тож і не загинуть вони

ніколи. Я їй не повірила, звідкись знала: штучних метеликів не буває.

Аж ось саме таку майстерну підробку бачу зараз на spodі душі Інни. От тільки чому ця штука тягнеться до світла і волі, мов справжня?...

І головне, чого мене потягло зазирати у зіниці Інни? От уже. Знайшла час на такі вправляння!

* * *

Павло раптово втрачає цікавість до нашої розмови. Схоже, він збирається ще раз оглянути клуб, аби дізнатися, що ж так зачепило Інну. Звісно, цокотуха здатна перетворити і муху на слона, та для цієї алхімічної операції таки слід мати справжню муху.

Так, наша Інна – ще та штучка. Заради сенсації не обмине жодної халепи. Востаннє вона так сяяла кілька тижнів тому, коли в залі клубу спалахнула справжнісінька бійка.

– Пхе, застуда якась! Тут геть інше: Ірка повернулася! Уявляєте! Як побита собака! – випалює Інка, не маючи сили втриматися. Вона в щирому захваті від власного хисту приносити несподівані новини.

– Ірка? Яка? – по-дурному перепитує Мишко, бліднучи так, що на обличчі проступає зазвичай непомітне ластовиння.

– Хей, бой, Сокольська, звісно!

Михайло зловісно зирить на Інку. Йому завжди дуже подобалася Ірен.

– Інно, думай, що говориш. Ірина ще позавчора звільнилася і зараз, очевидно, летить до Стамбула. Може, то на її місце заступила новенька танцівниця, зовні схожа на Іренку. А ти й переплутала.

– Оу. Ще чого? Мені окуляри не потрібні, – відрубуює Інна. – Не долетить Іронька до Туреччини. Таку тупоголову нездару навіть туди не взяли. Теж мені, видатна танцівниця!

– Ах ти лайно соб... – Мишко не втримується від оцінки розумових здібностей Інки. У «Темному янголі» діє залізне правило: кожне нецензурне чи жаргонне слівце від працівників навіть у спілкуванні між собою на території клубу в робочий та й не робочий час карається штрафом.

А колоритний монолог від Мишка тягне на чималу суму. Це, звісно, якщо Інна ризикне жалітися. Бо щось не схоже, що Павло чи Віктор робитимуть зауваження порушнику. Мене

ж цікавить зовсім інше.

– Де зараз Ірен?

– Знаєш, сання, а я відразу її й не впізнала. Видочок у цієї вертихвістки – сісти-не-впасти! Колготи подерті, спідниця брудна. Мейкап сяк-так підреставрований. А ще, кажуть, ін віз дей повинен сюди зазирнути наш Господар, тобто власник «Янголяти»... – втриматися від п'ятякання Інні понад силу.

– Тю! Теж мені новина! Шеф припхається! Тут інше важливо, народ! Клара хвора, а Танька ледве оговталася після операції. І витягти всю танцювальну програму їй поки не до снаги. Ну, масовка, може, трохи підсобить, але ж... Не думаю, що публіка від халтурного шоу буде в захваті. Обсвищать. Та й, зрештою, наш вимогливий шеф, через якого ти так хвилюєшся, Інно, навряд чи тішитиметься цим. То хіба на часі «наганяти» Ірину? Подумайте! Рятувати ситуацію треба.

– Адо! Тебе справді так хвилює доля шоу чи, може, доля Ірени? – У комірчину зазирає Софія, наша начальниця зміни, очевидно, не розуміючи, де це запропастився майже весь обслуговуючий персонал клубу. – Тоді б пішла і розповіла про свої сумніви начальству, передбачлива та безкомпромісна ти наша! Що дарма язиком п'ятякати?

– І піду, – кидаю з викликом в очі Софії.

Чи я не пан собі? Що хочу, те й роблю.

– Посунься. – Забагато скрізь цієї Інни. От зараз заступила собою весь прохід.

– Ти що здуріла, сання? Підеш за Ірку просити? Просто тобі мед горл, тобто мати Тереза! – із щирим запалом видихає Інна.

Здається, інші цілком згодні з таким діагнозом. От тільки захоплення він у них не викликає.

Тим часом Мишко намагається втрутитися в розмову, запевнити всіх, що просити за Ірен до начальства слід іти йому. А кому ж іще? Він-бо мужчина! Смішний аргумент. Це розуміє і Павло, знаючи запальну вдачу колеги. І тому якнайдохідливіше пояснює підлеглому, що той нікуди не піде, хіба що додому: відчергував, ключі знайшов – і спатоньки, нема чого під ногами плутатися.

– Адо... – Аж тепер помічаю, що Мишко стоїть у мене за спиною і має вигляд винуватий і трохи збентежений. – Дякую, Адо. За мною борг. А я борги віддаю.

Я мовчки киваю. Навіть не кидаю звичну ідіотичну фразу, що недолюблюю боржників. Бо я Мишку завинила. І він має рацію: борги слід віддавати. А от цікаво, чи він узагалі пригадує,

як колись «випадково» допоміг одній малолітній дурепі, що втекла з дому та опинилася посеред ночі одна-однісінька в незнайомому місті? Погане товариство, брудні думки, вчинки та слова... Стільки рук та огиди, що ти розумієш: з усім тим навіть тобі не впоратися. Скільки років минуло? Три, здається, чи чотири... Хоча це дуже схоже на Михайла: погратися в захисника страждених, урізати одному п'яному гадові по писку, другому – по ребрах, третьому зламати ніс, а потім довести, ледь хизуючись подвигами, до безпечного місця перелякану жертву. Помахати рукою на прощання, мовляв, хай щастить. І... не впізнати те дівчисько, коли воно через кілька років влаштується на роботу до «Темного янгола». Бо дівчинка виросла.

2. Ніч

– Мам, даремно ти так! Ми з Юлею на концерті! На благодійному! – гукає в мобілку чорнявий хлопець, затискаючи друге вухо вільною рукою, аби не так допікала гучна музика. – Ну, тут іще знайомі виступають, попросили підтримати, квитки купити!

Його супутниця, фарбована в яскраво-рудий колір, після почутого мало не проливає коктейль на куценький топик, густо всіяний мерехтливими блискітками. Зрозуміти її легко: не можна брехати аж так нахабно, навіть любим-дорогим родичам.

Та хлопець ще не закінчив:

– А потім ми підемо в кіно... Ну, мам, нічого не пізно... Я, врешті, дорослий!

Останній аргумент не видається його матері переконливим. Рейтинг хлопця різко падає в очах рудуватої Юлі. Дівчина презирливо кривиться, не відриваючи губ від коктейльної соломинки. Хлопець розуміє все правильно, тож таки наважується натиснути на відбій стільникового, уриваючи материнське повчання.

Кивнув мені. Ох, нарешті, бо вже втомилася патрулювати цей столик. І, аби відновити повагу супутниці, хлопець робить щедре замовлення, вдавано солідно підвищивши голос.

За сусіднім столиком дві подруги, чи то й сестри (однакові зачіски, схожий макіяж і навіть спіднички однаковісінькі) відразу пожвавилися. Ураз відсунули вбік свої напої. На столі з'являються косметички, дзеркальця, білявки нашвидкуруч причепурюються. Та, що впоралася раніше, заклично-кокетливо всміхається сусіду. Що далі? А нічого. Зараз не до буденних спостережень. Адже в мене справді важливий клієнт.

Уявіть собі таке: сидить собі за столиком нестарий іще чоловік у дорогому костюмі при

краватці. Так, буцімто не до нічного клубу прийшов, а до найвишуканішого ресторану міста. Ніби знічев'я уважно вивчає темну обкладинку папки з меню. Збоку може видатися, що він заклопотаний своїми думками чи просто з показною терплячістю чекає непоквапливу офіціантку. Та це лишень ілюзія. Бо щоразу я чую від нього одне і те саме: «Будь-ласка, шановна панночко, каву без кофеїну й помаранчевий фреш». І щоразу відбувається одне й те саме з ретельним дотриманням усіх дрібниць. Відвідувач сидить за двома філіжанками кави цілісіньку ніч.

Якоюсь середи цього поважного пана не виявилось на звичному місці. Ох і сполошилося наше начальство! І знати б, чому всі зітхнули із полегкістю, коли він наступної середи з'явився за своїм столиком? Я не стала вивідувати причину, розпитувати чи вголос чудуватися. Зрештою, мені байдуже. У кожного власні джмелі в голові. Тож і не здивувалася, коли саме мені довірили обслуговувати цього таємничого клієнта.

От і сьогодні та сама історія. Інна: «Адо, твій клієнт чекає!» Перечіпаюся через її тривожний погляд і вимушено посміхаюся. Дратує вона мене сьогодні. Тож намагаюся думати про сторонні речі. Скажімо, навіщо людина щоразу прискіпливо вивчає меню, якщо однаково робить одне і те ж замовлення, не відступаючи від нього ні на крок?

Випещені чоловічі пальці з доглянутими нігтями дрібно постукують по обкладинці меню. Він нервує, чого не виказував ніколи досі. Це погано. Не люблю, коли хтось порушує церемонію. Нічого гарного це не віщує. І справді. Замість байдуже зробленого стандартного замовлення раптом чується:

– Скажіть, панночко Адо, – його погляд на мить затримується на моєму бейджику. І це вперше. Дивно, раніше його не цікавило моє ім'я. Зрештою, очевидно, як і я сама. – Скажіть, шановна, чи буде сьогодні виступ такої білявки, ну, натуральної? Вона й справді талановито танцює.

– Так, Ірен сьогодні виступатиме. – Зрештою, нормальне запитання. Невже клієнт не може поцікавитися можливими змінами в програмі? Мені ж слід лише ввічливо відповідати. – Ірен доволі гарно танцює, бо займалася цим професійно.

– Невже? Що ж, це чудово... – Схоже, він думає про щось інше, говорить автоматично.

А я от не певна, що все справді гаразд. Ще трохи – і почну сумніватися, чи варто було допомагати Ірині. Чи, радше, Мишкові.

За роздумами не зауважую, коли настрої клієнта знову змінюється. Мало не з полегкістю отримую традиційне замовлення. Усміхаюся, для годиться черкаю в записнику і збираюся відійти на кухню. Аж раптом... Навздогін чую:

– Панночко Адо, скажіть, будь ласка, чи вам подобається ваша робота?

* * *

Не знаю, чи хто в курсі, але навіть у найзавантаженіший вечір, коли клієнти немов змагаються, хто замовлятиме частіше, інколи випадають невеличкі п'ятихвилинні перерви. От і зараз нікому за моїми столиками не прагнеться замовити щось істівне, нікому не потрібні запальнички і навіть ніхто не бажає, щоб йому саме зараз і ні хвилиною пізніше витрусили попільничку. Тому миттєво зникаю у курилці.

І, звісно, натикаюся на Інну. Та, ледь звузивши очі, зацікавлено ковзає поглядом по моему обличчю. Невже знову почне щось патякати про Ірен? Чи вирішить уточнити, як там справи у Клари й чи справді та захворіла? Я недолюблюю Інну. Тому розмовляти нам нема про що.

Інна тим часом квапливо простягає мені надірвану пачку з ментоловими цигарками. Єдине, що я періодично забуваю, – це купити цигарки. Можливо, сподіваюся, що врешті зможу кинути курити? Проте, відмиваючи зранку, перед заняттями в університеті, пропахле цигарковим димом волосся, переконую себе, що одна-дві цигарки на день критичної шкоди здоров'ю не завдадуть. Тож мовчки, лиш кивнувши на знак подяки, беру цигарку. Усе ж сподіваюся, що Інні зараз не до балачок. Та де там!

– От скажи, чим ти, сання, так сподобалася Господарю?

Від несподіванки – от чого-чого, а такого не очікувала – давлюся димом. Інна надає мені першу допомогу – стукає по спині. Увертаюся і, продовжуючи кахикати, кручу пальцем біля скроні:

– Схибнулася? Коли ж таке відбулося?!

– Цікаво-цікаво. Невже ти не в курсі? – силувано посміхається Інна. – Ну, гаразд, залишимо це на потім. А ось щодо іншого... Адо, ти ж в юніверситі своєму навчаєшся, на психіатра... Так?

– Психолога! – поспіхом поправляю дівчину.

– Йес, на психолога. То, може, поясниш, чого ми всі так тримаємося за місце в цьому факін клубі? Місце ж паскудне.

– Чому паскудне? Я бачила й гірші, – намагаюся відповідати якомога нейтральніше.

– Ох, ноу! Не забивай баки, психологине! Просто дай відповідь: чому? – не вгаває Інна.

– А тому, що «чому» закінчується на «у», – передражняю Інну. – А коли відверто, то... Скажу про себе. Не так уже й легко підшукати хороший приробіток, якщо ти студентка. Зрештою, ми з тобою поки не такі високоосвічені фахівці, щоб нас завалювали пропозиціями вартісної роботи.

Інна розчарована. Очевидно, вона чекала іншої відповіді. Можна було б, звісно, додати, що здебільшого спрацьовує ще один важливий фактор: завжди приємно, коли на роботі до тебе ставляться хоч трохи по-людськи. Та я промовчу краще. Нащо співбесідниці знати, що я в курсі, хто вона насправді така?

* * *

Хто така Інна? Ви справді хочете знати? Що ж...

От скажіть, як ви уявляєте собі упирів, тобто вампірів?

Голлівудські жахастики переконали майже всіх, що упирі – це такі собі звабливі темноволосі красуні чи красені, котрі несподівано відрощують велетенські зуби і ладні випити усю до краплі кров якогось необережного горопахи. А якщо я вам скажу, що насправді вампіри можуть мати й інший вигляд? Такі собі худорляві білявки, тендітні та безпечні на вигляд. І довгі зуби їм зовсім не потрібні. І кров вони навряд чи п'ють. Зрештою, правильно роблять, що не п'ють. Ви хоч уявляєте, що можна відшукати у крові мешканця сучасного мегаполіса? Готова отрута для будь-якого вампіра, чесне слово!

Енергетичні вампіри? Це вже ближче до істини. До зустрічі з Інною якимось не вельми цим цікавилася. Та, дослідивши її зблизька, багато що зрозуміла. Душу енергетичні вампіри не випивають. А от емоції, і що більше, то краще, – саме те, що їм треба. І якщо пощастить вампіру віднайти місце, де він має необмежений доступ до безлічі емоцій і почуттів, далеко не завжди вишуканих, але справжніх, – то це просто вампірячий рай. Ні, таке місце роботи не кинеш. І тому ти досі тут, Інно.

Вважаєте, що у мене остаточно дах поїхав і я звинувачую бідну дівчину в бозна-чому? Це не зовсім так. Бо насправді Інна мені по-своєму імпонує. Хоч здебільшого дратує. Вона найчесніша серед усіх моїх знайомих, а це не так уже й мало. До того ж дізнаватися вчасно свіжі клубні плітки інколи буває корисно.

А ще Інна має хватку, якій може позаздрити найуспішніший журналіст столичного скандального видання. Моя спроба відкараскатися від її запитань, натякнувши, що нам уже час братися до роботи, якщо не хочемо наварватися на справжні неприємності, виявилася марною. От і зараз не заспокоїться.

– Адко, шет ап! Я ж конкретно запитала: за які такі заслуги тебе приставили обслугою до

самого Господаря «Дак енджеал»? Тільки не виляй.

– Я й не виляю. Інно! Чого ти? До чого тут Вікторович, тобто Господар, по-твоему? Що ти собі навігадувала? – вимовляю звичну для таких випадків фразу.

– Ти справді така наївна чи прикидаєшся? – Інна глибоко затягується цигаркою і на видиху, випускаючи хмару ментолового диму, промовляє: – Не грай вар'ята, Адко! Який, у сраку, Вікторович? Господар – то чоловік, який є власником закладу, а наш Вікторович лишень топ-менеджер. Із правом підпису, щоправда.

Торопію. Так і не затягнувшись по-доброму жодного разу. Цигарка в моїх руках самостійно догоряє до фільтра, попіл зависає ненадовго, а тоді не втримується купи і падає вниз. Я за цим спостерігаю, як за кадрами сповільненого кіно. Боже, я таки дуринда! Скільки тут працюю і досі не второпала головного. Вікторович – це просто Вікторович, а не солідний власник «Темного янгола».

Поважний представник місцевого бомонду чи випадково, чи спеціально стає власником нічного клубу. Бо йому таке життя подобається. Однак він трохи соромиться подібного заробітку, може, перед «родиною» соромно, може, у нього брат чи дідो ксьондзом були... Однак він не хоче залишати своє дітище зовсім без нагляду. І керує, так би мовити, віртуально.

А що, цілком можливий сценарій. Якби побачила десь у фільмі схожий сюжетик, повірила б без особливих нарікань. А хто сказав, що моє життя логічніше, ніж кіно? Ох, якщо все так насправді, як каже Інка, то мені час бігти.

– Інно, я не знаю, чому Вікторович приставив мене до того, кого ти називаєш Господарем. Бо якщо твоя правда, то мені пора повертатися до своїх обов'язків. Мо', пану Господарю сьогодні закортить не кави, а віскі з льодом?

Заперечити на це нема чого. Інна стенає плечима, вагається, але так і не наважується дати мені пораду, яка аж рветься з її уст. Та сьогоднішні несподіванки ще не закінчилися. У спину мені лунає:

– Слухай, Адо, а про що він тебе запитував? Ви ж раніше з ним майже не спілкувалися? Ше-е-ет! Це справді важливо. Скажи!

Не можу втриматися від маленької помсти:

– Запитав, чи подобається мені працювати в «Янголі». Я відповіла правду. – Часу на театральні ефекти немає, та таки роблю крихітну паузу і додаю: – Сказала, що тут незле.

* * *

– Дівчино, скажіть, а скільки коштує у вас склянка?

– Перепрошую, пане, склянка чого? – ввічливо перепитую, вслухаючись у нерозбірливу п'яну скоромовку.

Клієнт тим часом намагається власноруч змішати «викрутку». Він нервово трясє порожнім паком з-під соку над напівпорожньою склянкою.

– Ну от, і сік у вас бракований, – промовляє щиро і з образою. – Текти не хоче...

Зберігаю незворушність і пропоную клієнту замінити порожній пакет на повний. Той погоджується. Отримавши новий пак помаранчевого нектару, він таки доводить справу із саморобним коктейлем до кінця, однак усе не вгамується.

– Ну, дівчино, ви мені скажете нарешті: скільки коштує склянка? Звичайна склянка. – Певно, я видаюся йому не надто меткою, тож мені пояснюють спрощено, на прикладі: – От якщо офіціант розгепеє склянку, скільки йому доведеться за неї заплатити?

Не роздумуючи, завищую ціну недбалості в півтора рази. Залишається сподіватися, що моему співбесіднику просто нема до чого вчепитися, от і пристає з дурнуватими запитаннячками.

– У вас що, посуд порцов... процов...

Поки він намагається впоратися зі словом «порцеляновий», я ловлю його погляд. І враз чітко розумію: переді мною актор. Хай і не геніальний, але цілком пристойний. Але для чого він так старанно вдає з себе п'яного? Підкреслено ввічливо пояснюю, що посуд – не порцеляновий, але в ціну розбитої склянки входить і штраф за недбалість. Здається, це виглядає досить серйозним аргументом. Чоловік на мить замислюється і відразу замовляє пляшку горілки та десять склянок.

У пристойному закладі, як любить говорити Вікторович, клієнт має отримати все на перше прохання, звісно, якщо здатен за це розплатитися. А судячи з дорогого годинника на зап'ястку (здається, це Bovet Fleurier Classical ціною десь у \$20000) та краватки на шиї клієнта (ще один любитель виряджатися до нічного клубу, як до Букінгемського палацу), десять склянок розгатити він собі легко може дозволити.

Здається, ситуація зацікавила всіх. Софія стовбичить неподалік, нервово покусує нижню губу. І, що найгірше, раптом перехоплюю погляд Інни, який аж кричить: «Адко, тільки попроси!» Ой, недооцінила я цю милу упирку. Хто із захмелілих відвідувачів зауважить, що до столика підійшла не та офіціантка? І, коли раптом п'яний клієнт ткнеться носом у

скатертину, це теж нікого не здивує. Помічати таке – моветон. Охоронці швиденько викличуть таксі. Якщо кілька купюр із гаманця піде на те, аби сплатити за випивку та поїздку додому, то зрозуміти обслугову клубу буде легко. Не те щоб цілком законно, але в межах норми. А вже завтрашнє небажання вчорашнього відвідувача нічного клубу підніматися з ліжка і взагалі жити спишеться на те, що не закусував. А коли такий жахливий стан затягується на кілька днів? Ну, в кожного похмілля проходить по-своєму... Так, Інка в цьому – профі.

Але вона добре знає, що я в такі забавки не граю. Не через принциповість, а тому, що надто легко перейти межу, за якою нема дороги назад. А ще не люблю бути винною, особливо вампірам.

У залі лунає дзвін розбитого скла. І це мене анітрохи не дивує. Клієнт бере нову склянку. Підносить до очей. Так, щоб на неї падало світло. Морщиться. Цікаво, чого б це?! У «Янгола» чимало недоліків, ладна визнати першою. Але посуд тут ідеально чистий. Це ж не третьосортна забігайлівка! Чоловік розвертається, відшукуючи когось поглядом. Знаходить. Клієнт-бешкетник дивиться прямисінько на Господаря? Так із легкої руки Інни називаю тепер свого особливого клієнта.

Господар незворушно п'є свій фреш. Устигаю відзначити, що, здається, от-от надійде час подавати йому наступну філіжанку кави.

Друга склянка летить на підлогу. Дзень!

Зазвичай скандали намагаються загасити у зародку. Зараз же всі немов змовилися, бо, схоже, затягують його зумисне. Можливо, тому що Господар, чи як там його, не виглядає незадоволеним. Недбало, без особливої охоти він врешті відривається від соку і запитально дивиться на бешкетника. Мовляв, ну, тобі таки вдалося привернути мою увагу. І як ти цим скористаєшся?

Усе оточення трохи розчароване. Двобої поглядів ніколи не бувають видовищними. І точно не потребують втручання сторонніх.

Здається, решта склянок уціліє. А в мене виникає пекуча потреба доплюсувати до рахунка ще й моральний збиток.

Придушую бажання тихенько вшитися подалі – хтось же повинен у цій божевільні зберігати здоровий глузд. За хвилину безгучно ставлю на столик перед Господарем чергову каву і підхоплюю порожню склянку. Господар, здається, не звертає жодної уваги на мою ініціативу. Я ж на єдину мить перехоплюю погляд його супротивника. Той уже видихався настільки, що радий був навіть незначній перерві. Справді, чому б не глипнути сердито на дурепу, яка крутиться під ногами, якщо вже не можеш гідно боротися із справжнім супротивником?

* * *

Кажуть, цікавість – не вада. Не вірте. Той, хто це ляпнув, не замислювався, скільки нерозважливих вчинків або й відвертих злочинів виникло з миттєвого жагучого бажання дізнатися трохи більше, ніж тобі дозволено. Навіть якщо, дізнавшись, ти не отримаєш ніякого матеріального зиску. От і зараз... Ну що я сподівалася побачити в переляканих напівп'яних очах нахаби? Щось незвичайне?

Вигоріла пуста без кінця-краю. Навіть не можу сказати, що було там, під шаром захололого попелу. Степова трава? Піщаний, майже безплідний ґрунт? Може, залишки якихось будівель...

Думаєте, справжні нічні кошмари – то безкінечна втеча? Бійки, якісь монстри з примітивних фільмів жахів чи падіння з високої вежі? Знаєте, я вам заздрю.

Значить, ви ніколи не бачили безкрайню сіру спалену пустаку. Ноги вгрузають у попіл так само, як у гідку трясовину, над головою – сіре небо. Навіть не зрозуміти, день тут чи ніч. Навколо нікого та нічого. І ти не маєш права навіть на секунду спинитися та перепочити. Та й хто ти такий? У тебе забрали все, ти не маєш ні імені, ні уявлення про те, як виглядаєш, ні споминів про минуле, ні планів на майбутнє... Єдине бажання – врешті добрести до краю пустелі. Бо щось таки повинно бути там, за видноколом... А якщо повірити, що немає нічого? Тоді так легко сісти просто на попіл (не такий він і неприємний на дотик, як видавалося мить тому) і залишитися в пустелі назавжди.

Після подібних снів більшість жахастиків викликають посмішку. А потім зазираєш до чужих душ із острахом. Бо насправді важко збагнути, що треба зробити з собою або з іншими, аби перетворити свою сутність, себе на таке?...

* * *

Певно, тут була б доречною фраза, що зненацька я знепритомніла. Мене швиденько винесли із зали, вибачившись перед відвідувачами, сяк-так привели до тьми і почали з'ясовувати, що зі мною трапилося.

Насправді нічого такого не трапилося.

Я вирішила, що з відвідувачів доста видовища розбитих склянок. Тож змогла самотійно доплентатися до кухні, лише кілька разів похитнулася на високих підборах. Спиною

відчуваючи – двобій завершився. Звісно, з передбачуваним результатом. Так, переможений міг би спересердя скинути вцілілі склянки зі столу на підлогу, та, очевидно, сил навіть на такий супротив уже не залишилося. Тож клієнт-дебошир залпом, мов гидкі ліки, допив горілку, кинув купюри на стілик і, заточуючись, уже не придурюючись, побрів до виходу.

Налили і мені. Звісно, не горілки. Ліна мовчки нахлюпала в склянку мінеральної води з напівпорожньої пляшки. Видавивши слова подяки, я влила в себе ледь теплу воду. Раптово полегшало.

Вистачило сил навіть здивуватися: чому я, та й решта, майже не звертаємо уваги на ще одну нашу офіціантку, Ліну? Непогана ж дівчина, без явних недоліків, досить симпатична. І що цікаво, найнормальніша серед нас. Це я вам як майбутній психолог кажу. А от мені чомусь легше знайти спільну мову з тою ж Інною, хай і виникає періодично бажання прибити її, чи із завжди заклопотаною Софією.

У відповідь на мою вдячну усмішку Ліна ніяково відводить очі. Раптом мені здається, що в них майнуло щось дивне: чи то болісна заздрість, чи остаточна рішучість. Певно, таки здалося. Тут і слонів, що літають, побачиш – і не здивуєшся після таких пригод.

Часу на сторонні роздуми, як завжди, обмаль. Кидаю погляд на годинник: ніч закінчується. Не хочу себе переконувати, що неприємності, мовляв, позаду. Не те щоб я була надто забобонна, та все ж... Незабаром світанок. День – не час для таємниць. А із буденними справами я впораюся. Не вперше.

3. Світанок

– Чорт... – Софія безсило падає на найближчий стілець і, не відриваючи очей від щойно вимкненого мобільника, методично повторює: – Чорт-чорт-чорт...

Це звучить безнадійно як для звичайної лайки. Цікаво, чи їй відомо, що існують слова, котрими не варто розкидатися намарно, якщо не готовий до прогнозованих наслідків?

Жужмом відправляю використані серветки до майже повного сміттевого бака. Намагаючись не грюкнути, вивантажую брудний посуд у мийку. Ніж із дзенькотом падає на кахель підлоги. Це хто ж отак квапиться до мене? Овва! Таки роблюся надто забобонною.

Софія підводить на мене почервонілі очі, а я майже демонстративно переводжу погляд на кухонне вікно. Нащось відзначаю, що не завадило б його протерти, бо геть запилене та

закіптюжене. Для мене з'ява сонця у цьому вікні – це наче вітання зі мною мого міста. Маленька молитва до Творця, який починає ранок, нове коло доби з сонячних паростків, щедро засіваючи ними землю. І закіптюжене вікно, між іншим, теж.

– Адо, обережніше з посудом, не розкидай ножі, – автоматично зауважує Софія. І несподівано змінює тему, не чекаючи моїх виправдань. – Слухай, дівко, а в п'ять років людина може бути нещасною? Цього тебе в універі на твоїй психології випадково не вчили?

Мало не випускаю з рук склянку. Чого це раптом жінку потягло на психологічні консультації?

– Ну... Якраз на п'ять років припадає вікова криза. Період формування самостійності. Неслухняність – норма. Хоч малий і любить своїх батьків, і, цілком вірогідно, щасливий.

Софія сумно всміхається.

– А ти здібна студентка. Коли й встигаєш учитися? Неслухняність – то норма, кажеш? А як щодо так званої «типової поведінки» за п'ять днів до повного місяця?

– Тобто чотирьох днів? – уточнюю якнайспокійніше. – Місяць буде уповні якраз через чотири дні. А ніяк. Жоден поважний навчальний заклад не вводить до програми парапсихологію. Перевертні існують у бульварному чтиві, голлівудських фільмах, бабських забобонах. Ну, і ще у свідомості істерично налаштованих суб'єктів.

Мені таки вдалося допекти їй останніми словами.

– Істерично налаштованих, кажеш? – Софія нервово кривиться. Я ствердно киваю. Вона квапливо додає: – І чого тоді вартують такі навчальні заклади, скажи, га? Багато вважить усе суспільство, якщо не в силі справитися з...

Вона говорить дедалі швидше та швидше, щораз голосніше та голосніше. Може розпочатися істерика. Стараюся не реагувати активно на монолог Софії. Тим часом до кухні зазирає Інна. Вона далеко не дурепа, бо примудряється майже безгучно причинити двері до зали з того боку, і це із повною тацею в руках. Для чого всім чути Софіїн галас? Зрештою, з ким не буває?

– Звісно, легко переконати себе, що перевертні – то вигадка чи забобони. Найлегше запхати голову в пісок. Звідтам точно проблема не проглядається. А що робити з тими, хто встряв у те, чого офіційно не існує? Авжеж, звісно. Відповідь на поверхні – сам винен. У мене є подруга, дуже гарна подруга, але трохи безголова... Її хлопець кинув. А вона з ним ще зі школи зустрічалася. І гидко кинув, при всіх знайомих відставку дав, принизливо так. От вона й вирішила довести світу, що варто лишень по-справжньому зажадати, як

вдається відхопити багатого залицяльника, а не якогось там шмаркача. Подрузі пощастило, вона навіть не докладала великих зусиль. Доволі швидко відшукався солідний залицяльник. От тільки кілька днів на місяць він прохав, ні, наказував, щоб вона навіть не телефонувала йому. У ті саме дні, коли місяць уповні.

Софія вмовкає. Наливаю їй води в першу-ліпшу склянку. Її зуби дрібно цокотять об скло. Подруга-дурепа, кажеш?

– Вона вирішила простежити за ним у такі дні й була неприємно вражена? – дуже обережно перекидаю місток до найважчої частини розмови.

– Ні! Вона не стежила за ним у такі дні! У неї вистачало на це гонору! У той клятий день місяць ледь народжувався, та коли вона сіла в розкішну машину залицяльника, то її ледь не знудило. У салоні пахло не лише дорогими парфумами, а й різким тваринним духом. Ні, Адко, вона не намагалася втекти, поки не пізно, розумієш? Бо просто не знала, що для того, аби втратити над собою контроль, деяким... істотам... потрібний не місяць уповні, а, скажімо, бій. Виграний бій із рівним суперником. І самиця... Це для того, щоб остаточно відчутися переможцем. А чи залишиться живою жінка після сексу зі звіром? Пхе, кого такий дріб'язок цікавить?

– Софіє, чому ж твоя подруга зберегла цю дитину? Після такого... Ніж поклади на стіл, гаразд?!

Вона слухняно кладе на стіл гостро наточений ніж. Здається, навіть не зауважила, що вертіла його в руці. Це вже не істерика. Я ненароком розітнула давній налив, тепер слід допомогти вичавити увесь гній.

– Вона відразу і не зрозуміла, що заплетіла. Переховувалася кілька тижнів. Старалася забути жах від пережитого. І навіть, дурненька, тишилася, що жива залишилася. А коли втямила, що дитя під серцем носить, то було запізно. Ніхто не брався зробити легальний аборт, а загинатися у якійсь брудній дірі під рукою акушера-покидька не захотіла. Надто подруга любить життя! От і носила маля. Різні думки навідували її у той час, навіть хотіла народити і вбити майбутнє чудовисько. Ей, дівчино, ти чомусь почутим не дуже шокована?

Скептично посміхаюся. Брехати не випадає, і, здається, це викликає у Софії щире розчарування. Та вона веде історію далі:

– А потім... Потім вирішила, що нікого вона не вбиватиме. А просто віддасть малого до притулку. Бо в чому дитина винна? Хай собі живе. Але... Дівчинка народилася, не хлопець. Маля народилося передчасно, пологи були складні, навіть дивувалися педіатри, як тільки вижило? Та попри все лікарі запевняли матусю, що немовля напрочуд гарненьке і дуже-дуже сильне. Їх у пологовому будинку хтозна-скільки протримали, вмовляли маму власним молоком доню годувати. Вона категорично відмовлялася. Це доволі просто

пояснювалося: у матері депресія після складних пологів, от молоко й перегоріло. А родичів, щоб підтримати в таку хвилину, в породіллі не виявилось. Рідна матінка гайнула за океан, обкрутивши якогось там пристаркуватого містера-твістера, коли подруга ще в школі вчилася. Так жодного разу матінка і не зателефонувала з далекої Америки. Батько спився. А рідний татко малої навіть не знав, що у нього народилася донька з упослідженою спадковістю звіра. От скажи, невже вона не могла зробити так, щоб її хоч хтось любив?

– Скажу, що ти перебільшуєш, Софіє. Хіба ти не любиш її? А пораду все-таки твоїй подрузі дам. Якщо вона періодично, коли місяць уповні, буде перейматися через те, що донька няню не слухає, чи з подругами свариться, чи іграшки на місце не покладе, то доведе себе до божевільні. Дітлахи не можуть бути завжди чемними янголятами. А певна агресивність – це навіть непогано, Софіє. Хе, у школі точно знадобиться. Зрештою, як і в дорослому житті. Коли ж припустити, що твоя подруга не просто жертва багатого покидька, а й справді існують перевертні, то... Усе одно, поки малій п'ять, шість, навіть десять, хай мати не переймається – ще зарано для перетворень. Підлітком та може стати геть нестерпною, але для цього не обов'язково мати батька-вовкулаку. Якщо материнська кров цілком людська, то все може обійтися. Хай лише мати оберігає дитя від захоплення магією та від підозрілих знайомств. Я зараз не про компанії, де смалять що попало та п'ють дешеве пиво чи порошкове вино, хоч і від них теж варто триматися подалі. Я про тих, хто здатен ініціювати дівчисько, розбудити в ній звіра. Ну, чи ще когось там.

Таки я заповзялася за добу виконати місячну, як не піврічну, норму дурних вчинків. Виявляється, що «очі стали круглими від подиву» – то не просто фразеологічний зворот. Поспіхом додаю:

– Е, той, Софіє! Ти не думай, нічого надзвичайного в цьому немає. У мене знайомий навчається на філфаку. І вони влітку під час практики сучасний міський фольклор збирали, то такого наслухалися! Про упирів, вовкулак, домовиків і навіть русалок. Ну, от він і розповідав якимось про перевертнів. А ми ще обговорювали згодом це, тобто з погляду психології аналізували. Ти спитала, і мені пригадалося... Хочеш, попитаю в університеті своїх викладачів, де у місті гарний дитячий психолог приймає? Про всяк випадок... Бо, знаєш, дитяча агресія коректується без огляду на нічні світила.

– Зрозуміло, – якимось дерев'яним голосом відгукується Софія. Потім майже демонстративно поглядає на годинник. – Дякую, Адо. Еге ж, можеш запитати про дитячого психолога. Не нашкодить. Зрештою, можливо, моя подруга таки має хвору уяву.

Софія поривчасто схоплюється зі стільця і рішуче додає:

– І взагалі, Адо, якого ти так довго стирчиш на роботі? Забирайся просто зараз додому, ніч видалася нелегкою.

Киваю і рушаю до дверей. Мене наздоганяють слова:

– Той, Адо! І обережніше, будь ласка, гаразд? Симпатичній дівчині ходити самотиною містом доволі небезпечно. Навіть удень.

Нічого не відповідаю на цю мудру нісенітницю. Таких, як я, самотніх, симпатичних, доволі багато, я не унікальна. Думається геть про інше: чого це раптом любі співробітники так почали перейматися моєю безпекою? Інна, тепер от Софія... Звісно, я зворушена. Та попри все...

* * *

Слава Богу, таке зворушливе ставлення до мене – не патологічне. Це я зрозуміла, щойно опинилася в кімнаті відпочинку, де збиралася переодягтися. Ще можу припустити, що якось не помітила збоку на своїй кофтинці дірку майже на всю довжину. Ну, шов розійшовся випадково. Із ким не буває... Але кілька дірок із торочками на джинсах, до того ж свіжісіньких, я не помітити не змогла б. Мовчки розглядаю зіпсований одяг. Ліна з Інною співчутливо обурюються. На шум до роздягальні зазирає Павло. Здається, побачене викликає в нього ще менше захвату, ніж у дівчат. Та імпровізований блиц-допит присутніх терпить фіаско. Нічого дивного, враховуючи, що сам «слідчий» не спав другу добу, а більшість працівників розбрелися по домівках. Залишається вдовольнитися запевненнями Павла, що так це зловмиснику чи зловмисниці не минеться.

– Відшкодує гад збитки стовідсотково, а потім вилетить із роботи, аж загуркотить. Нам тут іще психів бракувало, – бубонить сердито.

Авжеж! Із останньою тезою не погодитися важко. Павло вшивається, а за ним слідком і дівчата.

Тим часом я мушу вирішити дилему: або добиратися додому в робочій уніформі, або ж сяк-так привести до ладу пошкоджене. Принаймні кофтинку. Грець уже з джинсами. Зрештою, минулого сезону була мода на схоже «неподобство» – дірка на дірці і діркою поганяє. М-да... Хай краще я виглядатиму жертвою моди, аніж вийду на вулицю в кросівках, міні-спідничці та напівпрозорій блузці. Бо то взагалі капець. Бабусі-ягусі, які чемно пильнують з ранку до пізньої ночі на лавочці під моїм будинком, розрив серця отримають і привід для пліток. І в побрехеньки, що я підпрацьовую вночі нянечкою у лікарні, більше не віритимуть. Потім хтось обережно про мою аморальну поведінку натякне тітці, а та мамі, і рознесеться новина, як туман яром... Узагалі-то мені до дупи всі ці суди-пересуди, але краще їх уникати, аніж на рівному місці нариватися.

Зітхаючи, дістаю голку та білу нитку, бо іншої просто немає. Роблю перший стібок на жовто-зеленій тканині.

* * *

– Тобі допомогти?

Від несподіванки вганяю голку в палець. Швиденько починаю зализувати рану, немов кішка.

– Ой, будь ласка, вибач, що налякала, – на щастя, Ірен обмежується лишень однією фразою, не починаючи перепитувати, чи мені не боляче, і запевняти, що вона зовсім не хотіла нічого такого.

Дівчина сідає напроти, на самісінький краєчок пластикового стільця, наче ладна щомиті підірватися на ноги та дременути куди подалі. Трохи насторожено слідкує за мною. Гарячково повертаюся до шитва, намагаючись підправити кривуватий стібок. Капець моїй кофтинці вже остаточно.

– Слухай, – урешті Ірен зважується заговорити про те, що її цікавить. – Слухай, Адо. Спасибі за... за все. Скажи, тобі сильно влетіло через мене, через те, що заступилася?

– Ну? Якого дідька тобі не однаково? – у мене заплуталася нитка, і я роздратовано відповідаю риторичним питанням на запитання. Це ображає Ірку. Тьху ти! Нащо я так? Вона ж мені геть нічого поганого не зробила.

Тож уриваю співрозмовницю, перш ніж вона встигає щось уїдливе відповісти.

– Ірен, Іро тобто, ти вибач. Це все шиття кляте. Я лише хотіла сказати, що не варто дякувати. Якби не хвороба Клари, то навряд чи б вийшло щось путне з мого заступництва.

– Та нічого. Можна просто Іра. Ірен записано в паспорті, а для своїх – Іра, – вона ніяково всміхається. Уперше бачу її щиру усмішку. Не сценічну гримаску, що зображає радість, не рух губами, яким ввічливі люди підкріплюють деякі слова. Справжнісіньку усмішку, котра тріпоче, мов метелик, на її ледь бляклих без звичної помади вустах. Раптом розумію, що вона не просто гарненька. Ірен – красуня. Хай зараз вона в чужих завеликих колготах та пожмаканій і брудній джинсовій спідниці, без крихти макіяжу, із синцями під очима і потрісканими губами.

Зітхаю. Наче зашила. Мовчки, не надто переймаючись свідком, перевдягаюся у діряві джинси. Натягаю підреставровану кофтинку. М-да, якщо надумаю перекваліфікуватися у швачки, то цією працею не прогудуюся. Факт. Хоча... Я ж не до театру зібралася і не на побачення. Що ж, як немає кращого, то й це гаразд буде. Краєм ока слідкую за Ірен. Дівчина знічена сценою мого перевдягання. Зараз обов'язково бовкне якусь дурницю. І

справді:

– Адо, може, тобі варто користуватися трохи іншими тіннями? У тебе ж не сірі, а зеленаві очі. От зараз, за денного світла, це дуже помітно. Підтіни вдало фон – і очі перетворюються на зелені-зелені.

Знизую плечима. Зараз мені зовсім не хочеться обговорювати мій невдалий макіяж. Іра розуміє, що бовкнула дурницю, тому, як уміє, змінює тему.

– У Клари справді звичайна застуда?

– Клара наковталася пігулок, – дивлюся Ірені прямо в очі.

Люди люблять слухати історії про чужі біди. Уважаючи, що їх таке неодмінно омине. Тільки не зараз. Бо Ірині співчуття справжні. Жаліємо конкурентку? Хм, це цікаво. Веду далі.

– Пощастило Кларі, її сусідка по квартирі повернулася додому раніше. Невдале побачення чи щось таке. А там... Самогубство. Зараз Клара в лікарні. Вичухується. Сподіваємося, що все обійдеться. А застуда – то так, щоб Інка менше пліткувала.

– Адо, а навіщо Клара це зробила? Вона ж надто сильна, аби так, по-дурному, померти.

– Люди багато що роблять по-дурному. Не думаючи. Мені розповіли, що в неї був хлопець. Не просто друг, а справді коханий. Він, звичайно, запевняв її, що теж безтямно закоханий, що вона – найдорожчий скарб у його житті. Та в справу втрутилася матінка пацанчика, дізнавшись про професію синові обраниці... – Тут можна було б схаменутися і вибачитися, та я вже не можу спинитися і виплітаю далі: – Ну, заявила, значить, матінка до потенційної невістки в гості, бучу влаштувала. Не допомогло. Клара від свого не відступила. Тоді мати схожу сцену вдома перед синочком організувала, вхопилася за серце. Навіть «швидку» довелося викликати. Хлопчик виявився слиньком. Ну, і кинув Клару. От вона й...

– Це ти сама вигадала чи хто підказав?

Від несподіванки опускаю занесену вгору руку із щіткою для волосся. Ні, на таке точно не чекала. Та слід хоч спробувати тримати марку.

– Навряд чи я б зуміла, Іро. Це я почула. За що купила, за те і продаю.

Із викликом відвертаюся до тьмяного дзеркала і таки приводжу до ладу зачіску. Виглядаю як малолітня дурка, що хтозна-де прошвендяла цілу ніч і тепер плентається додому в очікуванні материних повчань та гарячого сніданку.

Ірен уважно слідкує за моїми діями. Звісно, вона могла б продовжити розмову про Клару, переконливо довести, що та не з тих, хто ладен померти через нещасне кохання. Бо не було у дівчини того кохання. Бо коли ти закоханий, це бачать усі. Та, певно, Іра ніяк не вирішить, чи потрібно їй аж так щось мені доводити, чи дати мені спокій і повернутися до власних справ. До речі...

– Іро, ти зараз куди? І взагалі, у тебе є де жити?

– У знайомої передню, – відмахується так недбало, ніби це її не надто обходить. – А тебе, Адо, хіба вдома рідні не чекають?

– Не чекають. Нема кому, – сумно відповідаю. – Я ж не тутешня. Я з тих, що «панаехалі». Мене якась там далека родичка, тітка еннo-юрідна по матері, підселила в свою квартиру. Сама вона зараз в Італії на заробітках, повернеться не скоро. Я ж типу наглядаю за її неповнолітньою шістнадцятирічною донькою, якоюсь там, знову ж таки, еннo-юрідною сестричкою. Слідкую, щоб панночка чемно ходила до школи, не вплутувалася в історії, погані компанії, не курила і тече. Тож коли мене довго вдома нема, то мала шмаркля з того щиро радіє.

Чомусь відповідаю, ніц не вигадуючи. Зрештою, чесність теж непогана політика, якщо на думку не спадає щось більш суттєве.

– Що ж... Хай там як, нам по дорозі! Принаймні до трамвайної зупинки точно. То як?

Звичайна пропозиція. Чому ні? Мало радості самотньо брести ранковими вуличками поки порожнього міста. Інша справа, що з Ірен ми не подруги. Певно, їй щось від мене треба. А я так хочу, щоб мені нарешті нині дали спокій. Поки розмірковую, як відмовитися, аби не викликати підозри, до кімнати зазирає Павло:

– Дівки! Ви що, подурили? Ночувати тут зібралися, чи як?

– Та наче вже переночували. Ранок надворі, – бубонить Іра.

– Ранок? Ага. То тим більше нема вам тут що робити. Гайда додому. Ну ж бо!

Не сперечаємося. Ще раз позираю у дзеркало. М-да. Таки варто було вчора прихопити куртку, хоча поки ще по-літньому спекотно. Та хто ж знав, що мій одяг так «удосконалиться»?

* * *

– О! Дівчата! Привіт! Щось ви довгенько сьогодні. Може, вас підвезти? Миттю домчимо!

Правда, Антоне?!

Ліна стоїть біля новенького «порше» кольору мокрого асфальту, обіпершись рукою на капот, та сєе такою щирою усмішкою, що будь-хто сторонній вирішив би: ми як не кращі подруги, то дуже близькі до цього. Ліна гордо нам щось демонструє – чи то новеньку машину, чи русьвого пацанчика, який сидить за її кермом. Нам його трохи видно, бо водійські дверцята навстіж відчинені. Мої губи мимоволі розтягуються у поблажливій посмішці.

– Цікаво, чим вона займалася, поки ми в клубі теревені правили? Нас піджидала, чи що? – Здивовано та трохи безцеремонно роздивляюся і новеньку машину, і Ліну, і її пацанчика. Останній не поспішає дивитися на нас, щось там вишукуючи в гальмах.

– Хм. Чим займалася, кажеш? Думаю, вона чекала на глядачів. – Останні слова Ірен навмисно ледь виділяє для кращого мого розуміння. – Сиділа Ліна у «порше» зі своїм хлопцем. Може, цілувалися. І захотілося дівчині повимахуватися перед нами. Тобто показати, як їй круто підфартило.

Можливо, й правда. У голосі Іри нотки заздрості. Я ж тільки морщусь від споглядання тонованого скла машини. Не люблю таких вікон, за ними ніби прагнуть щось лихе приховати. Хоча здебільшого то звичайні іграшки для дорослих хлопчиків, символ крутизни типу.

Ліна чекає відповіді. Звісно, я б легко відкараскалася від люб'язного запрошення дівчини, але мені важливо знати, що Ірка живою та неушкодженою доплентається до свого тимчасового прихистку.

Я трохи невпевнено підійшла до запопадливо прочинених Ліною задніх дверцят машини.

– А з нами ще Антонів брат, але місця усім вистачить. «Порше» – простора машина! – кокетливо озивається Ліна, зручно влаштовуючись на передньому сидінні.

За мить я переконуюся, що таки її правда. «Порше» – простора машина. А таємничий брат хлопця Ліни чемно забився у протилежний куток, бажаючи залишити нам побільше простору. Тож розташувалися ми цілком комфортно. Я автоматично натиснула на відповідну кнопку на дверях – є у мене дурна звичка перевіряти, чи щільно зачинені дверцята. Та раптом виявилось, що вони і так уже надійно заблоковані.

Автівка у кращих традиціях детективного жанру блискавично зірвалася з місця. Заревіла гучна музика, яку не перекричати. Звісно, я чула про випадки кінднепіну, та, розмірковуючи об'єктивно, важко знайти хоч одну причину, яка змусила б викрадачів побачити в мені цінну здобич. Ще раз, уже не криючись, нервово смикаю за ручку впертих дверцят. Залишалася слабка надія, що мене прихопили так, за компанію з Ірен.

– Не випендрюйся, суко, а то гірше буде!

Це не до мене, це до Ірен. Та миттєво зорієнтувалася в ситуації. Навіть не стала витратити час на лемент, заходила до допомогати мені відчиняти двері. Ледь стискаю її руку, краєм ока відзначивши, що супротивник тримає в руках шокер.

– Тихо, Іро. А ти... Ти... Не чіпай її. – Голос мене підводить і виходить не дуже переконливо.

Ледь помітне дрижання, цунамі обурення, сліпої надії, що все якось обійдеться, що це – просто дурний жарт. Зойк Іри підтверджує, що я взяла не той тон. Мені зараз плювати на глузливую посмішку Ліни. Хай насолоджується відступництвом на повну, потім розрахуємося з відсотками.

Вдивляюся в очі чоловіка, котрий зараз сидить біля Іри, і бридливо морщуся. Абзац. Якийсь дурень відправив на завдання навіть не садиста, а справжнісінького наркомана. Як іще назвати істоту, котра і півдня не протягне без дози людського страху чи хоч його сурогату? Молодий іще зовсім! Коли ж устиг перетворити себе на зомбі? Тьху, нащо здався такий огидний прислужник? Тим часом істота, яку Ліна назвала «брат», мерзенно шкіриться, загрозово розмахуючи шокером.

Переводжу погляд на так званого хлопця Ліни, Антона, здається. Той упевнено тисне на газ, навіть не дивлячись у дзеркало. От халепа.

– Слухай, Антоне! – Дію навмання, немає часу для роздумів та аналізу. – Ти ж не дурень. Хіба тобі не казали доправити нас до місця призначення без тілесних ушкоджень? Із тебе ж спитають, як із розумнішого! Брату своєму скажи, хай не бешкетує.

Мені щастить хоч у цьому. Водій Антон невдоволено вишкіряється, стиха гмикнувши, що він і без мене знає, що і як робити, та все ж кидає декілька заспокійливих фраз так званому «брату».

Напарник-брат невдоволено застигає у своєму кутку. Цього разу пощастило. Хоча його погляд красномовно свідчить, що він мені ще помститься.

Ліна запитально та трохи розгублено дивиться на Антона. Той щойно мене, тобто жертву, послухав. Чому? Отже, вона, погодившись заманити нас у пастку, могла і продешевити? Еге ж, зрадникам завжди важко. Вартість зради завжди номінальна.

Ірен чи то настільки налякалася, що не вистачило сил утнути якусь дурню, чи то раптом збагнула більше, ніж я. Далі вона чемно сиділа мовчки.

Я також стишуюся. Легкий здогад настійливо свердлить мозок. Так, я мушу трішки відпочити, хай навіть за таких умов, бо, здається, мені незабаром знадобляться усі мої сили. Усі, до дрібки. Чула свого часу пораду, що добре накопичувати їх, хоч трохи подрімавши перед важливою справою. Звісно, зараз це неможливо. А от хвилька спокою перед буревієм – будь ласка. І за таке дякую. Якщо просити небагато, то інколи бажання здійснюються.

4. Ранок

– Дуринда, справжнісінька штурпачка! – сичу крізь стиснуті зуби, опускаючись на м'який килим.

Не раз шановний Вікентій Леонідович, викладач психоаналізу, наголошував на важливості позитивного мислення. Навіть помилившись, варто використовувати фрази на кшталт: «Я – розумниця, от тільки цього разу дещо схибила. І тому мені трішки не пощастило. Але я таки розумниця, велика розумниця!» Авжеж. У моєму випадку без позитивного мислення самокритичніше вдатися до виразу «дуринда зацофана».

Та каяття в мені нема ні грама. Якщо виплутаюся, то розберуся і з власними розумовими здібностями, і з сумлінням. Зараз мої репліки – більше гра на публіку. Змовкаю й обережно торкаюся правої вилиці. Як і думала, не дуже боляче. І синець, певно, невеликий, хоч і цілком виразний. Точно сказати не можу, бо в кімнаті нема дзеркала. І жодної матової поверхні, де можна розгледіти своє зображення, а ще краще – зазирнути у власні очі. Професіонал бив, майстер своєї справи.

У мені закипає злість. І зовсім не через продажність Ліни. Вона сама швидко збагне, що зрада – не такий уже й вигідний бізнес. І, звісно, злюся не на того кінченого наркомана, типу брата, ладного за дозу на все. На таких не варто витратити свої сили. А от водій... Може, його і справді звуть Антоном?

Могла б здогадатися, чого йому від мене треба, щойно він мене окликнув у напівтемній вітальні будинку, куди нас привезли. Урешті, він також, як і його «брат», лишень виконавець. До того ж хороший. Приємних емоцій полонені у нього не викликали, та свого напівбожевільного брата-напарника він завбачливо відігнав. Вирішив відконвоювати переляканих дівчишок до потрібного місця самотійно. Навіть попередження про можливі наслідки недоречного героїзму (спробу втекти) прозвучало майже сухо, мовляв, нічого особливого, та, якщо змусите...

– Той, дівко, – гукає до мене, – на кілька слів.

Зупиняюся та, зціпивши зуби, спідлоба обережно зиркаю на нього.

Раптом мою щоку обпікає біль. А цей негідник дивиться прямо у вічі. Так і не дочекавшись ні зойку, ні того, щоб я піднесла до обличчя руку, намагаючись втамувати біль. І несподівано кидає найбезглуздішу в цій ситуації репліку:

– Вибач, дорогенька, але інакше ніяк...

Бог із ним, із синцем. Хоч я нікому не дозволяю знущатися над собою безкарно. Тож поки мовчки ковтаю образу. Ковтаю, але не забуваю. Антон, здається, встиг себе переконати, що я – «своя», одна з них. І, звісно, тому не може мати нічого проти мене особисто, певно, навіть співчуває дівці, що опинилася не в той час і не в тому місці.

Та, якщо накажуть, уб'є без вагань. І не через те, що ненавидить мене, чи тому, що так уже нерозривно пов'язаний із теперішнім босом. Такий і сам зможе дати собі раду. Усе набагато простіше. Навіщо зайві клопоти в пошуку хлібного «місця під сонцем», якщо воно вже є? Знати б іще, чого мені так гидко від цих здогадів?

* * *

Вампіри, навіть енергетичні, дуже нагадують розумних хижих тварин. Думок вони не читають – це точно.

Хто твердить зворотне, той або надивився голлівудських фільмів, або ж переспілкувався з самими упиряками. Ті люблять плести байки і щедро присмачувати їх неперевершеними вимислами. Але, певно, Антон таки вміє вловлювати загальний напрям емоцій «жертви». Бо помічаю на його обличчі вагання: а чи не вдарити мене ще разок? Не через обов'язок, а так, від душі, аби відтягнутися. А потім чинить геть не професійно. Кинувши швидкий погляд на вкрай знічену, перелякану та бліду аж до синявості Іру, ледь здивовано зводить брови: було б через кого турбуватися. Тому поспішно запихає нас до спеціально підготовленої кімнати. Із ґратами, міцними дубовими дверима та надійними замками.

Синець на щоці – додатковий мінус для мене, якщо справді дійде до серйозної боротьби, зайва можливість для супротивника хапонути частку моєї сили. Так само, як і моя безсонна ніч... Урешті, цей список можна продовжувати.

Користі ж від Іри, якщо взагалі йтиметься хоч про шанс на боротьбу, небагато. Але якби я сказала, що зараз прагну залишитися на самоті, то безсоромно збрехала б.

* * *

Сиджу на килимі, уважно розглядаю стелю імпровізованої в'язниці. Химерно переплетені багряні, чорні та сірі лінії. Трохи нагадує кольорову гаму «Темного янгола». Хоч у клубі в це мереживо вплітаються поодинокі білі мазки, що скидаються на розтріпані пір'їнки. Із янголиних крил, чи що? Та тут дизайнер не став заморочуватися такими додатками.

Невже комусь приємно жити в кімнатах із такою дивною стелею? Хоча всередині будинок виглядає не так похмуро, як зовні. Перші враження бувають оманливими.

Чому подібні банальності завжди відповідають істині? І взагалі, про що я зараз думаю? Тьху!

– Ну що, вплипи?

Здається, це не вельми доречне питання-твердження ми виголосили одночасно. Можливо, іншим разом це і викликало б усміх. Та зараз не до веселощів. Іра помітно нервує. Здається, саме в такому стані дехто вбиває собі в голову дурнющу думку, що втрапив у халепу випадково і може вибратися з історії неушкодженим. Ірка, на щастя, так не думає.

Рішуче підводжуся з килима. Скільки можна займатися самоідством? Буркаю собі під ніс: «Бувало гірше», – тоді уважно оглядаю міцні дубові двері, перевіряю надійність замків, а потім уважно вивчаю густе плетиво ґрат на вікнах. Навіть не розібрати, чи й справді завчасно планували перетворити одну з кімнат на комфортний каземат, чи просто вирішили прикрасити вікна не гірше, ніж у сусідів. Краєм ока відзначаю, що Ірен заспокоїлася, бо я, на її думку, тепер поведжуся більш-менш адекватно. Сумно зітхаю. Користі від моїх оглядин жодної. Просочитися крізь ґрати нам не вдасться, ми ж не вітер.

– Адочко, думаєш, у нас є хоч трохи часу до того, як?... – Нічого собі питання! Та ще й у пестливій формі. Адочкою мене доволі рідко називають.

Стенаю безвільно плечима. Нащо пояснювати очевидне? Хоча оте «трохи часу» не завадило б. Звісно, не для того, аби виглядати у вікні славного лицаря-визволителя. Ха, на прекрасних дам ми з Іренкою аж ніяк не тягнемо, особливо зараз. Та й лицарі у наш час майже перевелися. Чому «майже»? Навіть настільки розчарована особа, як я, все ж має надію, що, може, оденький таки залишився. Трохи часу потрібно для іншого – слід спробувати набратися хоч крихту сил.

* * *

Двері відчиняються. Як і належить за канонами жанру, спуртом. Та навряд чи краще було, якби їх штовхали повільно, а вони піддавалися неохоче, з натужним скрипом. Надто дешевий ефект, якраз для фільмів.

Поспіхом розвертаюся спиною до вікна. Переляк переляком, а спина у мене зараз хоч трохи захищена.

– Ви ж обіцяли! За що? – лепече сполохано та безвільно розпатлана Ліна.

Її зневажливо заштовхують до кімнати. Виглядає дівка неабияк нажаханою.

Цікаво, їй встигли щось навігадувати про мене? Що ж це вони так неекономно розкидаються запроданцями?

Двері відразу зачиняються. Звісно, ніхто Ліні й не збирався відповідати на відчайдушне «За що?». Нічого собі, отак урізноманітнили нам дозвілля. Єдине, що добре, – трохи часу в мене таки, здається, є. А з цією хай розбирається, якщо матиме бажання, Ірен.

Мовчки спостерігаю, як Ліна поступово оговтується, осмикує себе. У її позі раптово з'являється виклик. Та все ж їй вистачає розуму збагнути, що порушувати напружену, аж загуслу тишу не варто.

Ірен не втримується першою. Пауза, на жаль, не затягується.

– Навіщо, Ліно?

Як на мене, не дуже доречне запитання. Та хай уже...

Ліна різко розвертається до Іри.

– А як ти думаєш?! Хочеш сказати, що ти вчинила б інакше? Просто до тебе не зверталися з такою вигідною пропозицією. Певно, не такий ви цінний матеріал, якщо вас вирішили отак використати! А ти що витріщилася, мала? – Це до мене. – Теж мені, принципова фея! Ірку я зрозуміти можу. Вона, крім виляння дупою під музику, анічогісінько не втне. А ти? Психолог недороблений, бляха-муха. Якби дуже-дуже захотіла, то давно б уже на місці плаксійки Соньки була. Так ні. Ми дуже благородні. Ми діємо за правилами, ми чекаємо. О, бачиш, дочекалася! Нічим ти насправді не краща за мене.

Ну що за день? Стає гидко від безглуздості почутого. Дивлюся Ліні не в очі, а на перенісся. Фокус простісінький. Та з неї і такого стане. Слабачка ж.

– О, ні, Ліно, я краща за тебе. Бо без дозволу ніколи не лізу в душу. А ще вмію людей слухати. Саме людей. Чуєш, ЛЮДЕЙ! Перекладаю доступною остолопам мовою: нікого не цікавить, чому така нездара, як ти, заздрить іншим. Тебе спитали, задля якого зиску ти це зробила? Продалася тобто. На яку вигоду сподівалася?

Ліна криво посміхається і розтягує на обличчі щось подібне до посмішки. Але це не посмішка – це вишкір:

– Що, цікавить, мала, скільки ви оптом коштуєте?! Недорого.

Певно, як глянути збоку, ситуація досить дика. Замість гризні чи відвертої бійки (звісно, на це і розраховували?) розмова от-от перетвориться на зізнання. Може, і з повинною.

Продовжую свердлити Ліну поглядом:

– То не ми коштуємо недорого, то знайшли дурку, яка за копійки вплуталася в історію, від якої мудрі голови трималися б подалі. Тобі дали ціну, за яку ти згодилася продатися. Так? Так. І не заплатили. Та й по всьому.

Дивно, схоже, лише після моїх слів до Ліни доходить, наскільки все серйозно. Відчуваю певне задоволення. Не даю отямитися:

– Але ж справа навіть не в цьому, Ліно. Пра'? Хочеш, розповім, як усе було насправді? – Вигадаю на льоту. Усе чистісінької води блеф. Дуже хотілося б, аби він не вдався. – Тебе втягнули у своєрідну фінансову піраміду. От тільки замість грошей тут іншим платять.

Ліна щось сердито гукає, та я не зважаю. Я таки влучила в яблучко.

– Що, найпростіша схема?! Допоможи їм отримати дві нові душі – і можеш забирати назад стару? Тобі її хоч пообіцяли почистити і попросувати перед поверненням? Чи і так зійде, бо недовго користувалися і не така вона важлива та значуща?!

Певно, ми б таки зчепилися, мов дикі кішки. Надто безнадійний у Ліни вираз обличчя. Тільки от Ірен не вважає мої слова маячною.

– Припини, Адо. Було б на кого сили витрачати... – з такою гіркою зневагою кидає вона, що стає ясно: шоу «Покарання зрадниці» не буде.

Здається, Ірен таки забагато знає як для випадкового свідка. Та мої трохи «фентезійні» розмисли чомусь спрацьовують, мов холодний душ.

Обходячи супротивницю широкою дугою, зупиняюся перед дверима. Рішуче стукаю. Тиша. За кілька секунд уже сердито гамселю в двері.

На порозі Антон.

Миттю оцінивши ситуацію, стиха лається. Здається, стурбований він щиро. Певно, справді не знав про жарти свого напарника. Лець підштовхую його у потрібному напрямку.

– Забери цю-от. Узагалі-то я бридлива, але зараз вибирати не доводиться, згодиться будь-що. Тобі ж нагорить, як у мене будуть сили для супротиву. І за своїм другом-братом прослідкуй, його без підживлення надовго не стане.

– Знайшла мені друга-брата, – він ледь мружиться. Навпроти вікна світло б'є в очі, дратує. Не те щоб він боявся проміння сонця, та гарного настрою воно не додає. А ще натяк на напарника як на брата нервує його. Бо вампіри – справжнісінькі чи й енергетичні – з презирством ставляться до тих, кого привчили до висмокування чужих сил чи емоцій без проведення відповідного обряду...

До того ж, певно, бос десь таки затримується, якщо сторожовий пес от-от перетвориться без рятівної дози на скажену тварину. А кому відповідати? Антону, звісно. Тому він через роздратування не помічає явну нелогічність моїх слів: якщо знаю, що от-от мені буде непереливки, то чому не скористаюся Ліною, щоб відновити власні ресурси? Отже, я цього не можу зробити. Значить, я таки не «своя»...

Та він не робить належного висновку. Мовчки вказує Ліні на двері. Та, здається, сприймає запрошення з полегшенням. Дарма. Хіба можна довіряти вампірам, хай і білий день надворі й вони не іклясті? Можливо, я б змогла щось змінити, якби попередила Ліну. Чи варто пояснювати, що я цього не зробила?

Антон затримався на порозі:

– Благородство помічне у помірних дозах, дівчино! Запам'ятай це.

Ковтаю відповідь. Щось на зразок: «Тебе не спитали». Бо щойно самотійно осягнула те саме.

Двері зачиняються, клацає замок.

І за хвилю ледве втримуюся від того, щоб не затулити міцно вуха. Усе одно не допоможе. Дівочий вереск, сповнений болі та жаху, долинає з коридора. А ще кажуть, що дуб гарно поглинає звуки. Оперативно діє Антон. Позбувся відразу двох проблем: і платити Ліні не треба, і напарника вкоськав, навіть шантажувати потім зможе. Іра блідне, дивиться на мене перелякано.

Розсудливо зауважую:

– Ми нічим не зарадимо. Вона ще має шанс вижити. Запроданці – вони такі, живучі.

Якусь мить слухаємо цілковиту тишу. Це гірше, ніж будь-які звуки. Надто легко домалювати в збудженій уяві, що там зараз відбувається.

— Адо... — Будь-які питання зайві. Та байдуже, мовчати ще гірше. — Клара у лікарні, бо так само, як Ліна, когось заклала, а потім стала непотрібною? Так?

— Ні, Іро. — Брехати немає ні сил, ні сенсу. — Клара якраз сказала «ні» там, де Ліна відповіла «так». Тому Клара ще має шанс вижити. І ти не повіриш, але ми поки що теж.

* * *

— Та звідки я знаю, Адо, де «самісінький», як ти кажеш, початок моєї історії? Може, дитинство?!

— Непогана думка, — ледь помітно всміхаюся.

За великим рахунком, мені байдуже, про що зараз говоритиме Ірен. Було б під рукою хоч якесь спиртне, змусила б її випити. Бо хоч щось треба робити, аби не допустити істерики. Та будь-які напої, звісно, і спиртні, до сервісу цього гостинного місця не входять. А всі жарти про те, що жінкам розмови потрібні, як повітря, містять дрібку правди. Може, їй стане трохи легше, коли виговориться.

— А ти сама, Адо, чому нічого про себе не розповідаєш? Скільки ти вже вислухала історій, подібних до моєї, поки працювала в «Темному янголі»? Та й до того, певно, ще більше. А от хоч щось про себе повідаєш, га?

Ледве втримуюся, аби не почати запевняти, що мені майже нема чого розповісти. Звичайнісіньке собі життя. Життя-буття майбутнього психолога, основне завдання якого — вміти слухати, а не давати дурні поради. Слухати стільки, скільки людина ладна тобі сказати, аж поки зрозуміє, де вихід із ситуації, у якій сама ж і винувата, і з якої самій виплутуватися, і дорогу самій шукати. Є така притча про чоловіка, який нарікав на своє прикре життя. Жив він в одній хаті з дружиною, двома дорослими дітьми, тещею та тестем. Прийшов він до Мудреця за порадою. Той сказав чоловіку: «Я тобі допоможу, якщо ти мені пообіцяєш чесно виконувати всі мої приписи». Чоловік пообіцяв, бо знемагав від постійних чвар та тісняви. «Тоді зроби от що, — сказав Мудрець, — посели в своїй хаті корову, вівцю, свиню, собаку та kota, а рівно через місяць прийдеш до мене знову». Чоловік так і зробив, бо ж пообіцяв. Коли нещасний через місяць ледве живий приплентався до Мудреця, чекаючи слушної поради, то почув замість неї прості слова: «А тепер поверни корову, вівцю, свиню, собаку та kota туди, звідки їх узяв». Чоловік відразу так і вчинив. Коли він вичистив свою хату від бруду та провітрив її, то, задоволений собою та своїми рідними, подумав, що зараз він — найщасливіша людина на землі.

Як там говорили давні? Хто буде пильнувати сторожу? Хто вислухає і зрозуміє тих, чия професія — слухати сповіді інших?

Тож дурне твердження, що я – звичайнісінька і нема чого витратити час на мою розповідь, може видатися невеликим... е-е-е... перебільшенням. Швиденько вдаюся до компромісу, оперуючи справедливим судженням, що спитала першою, тому маю право на першу відповідь.

– Із самого дитинства почати, Адо, так? От як тобі таке: я з пелюшок хотіла бути балериною!

– Чому? Нормальна мрія! А я в дитинстві хотіла бути чарівницею. І нічого, живу, – трохи вагаюся, потім, вирішивши, що зараз точно не до правил етикету, влаштовуюся просто на широкому підвіконні, підігнувши під себе праву ногу.

Ірен усміхається, хоч, здавалося б, дурнувата репліка (до речі, зараз я не збрехала ні на йоту, от і кажи після такого правду) ніяк не змінила наше становище. Та це ліпше, ніж витирати сльози безнадії.

– І, якщо зовсім щиро, Іро, танцювати для тебе – то не така вже й велика кара. Пра'? Ти чудово це робиш!

– Що ти називаєш танцями? Мої щонічні кривляння на сцені? – У її словах, усупереч змісту, немає безнадії чи гіркоти. Тільки легкий сум. – Танці, Адо, це мое життя! Знаєш, а мої предки були переконані, що в їхній сім'ї народилася справжня балерина. Навіть батько. Хоч і вдавав, що його зовсім не цікавлять ці жіночі витребеньки. Мовляв, що це за професія така – бути четвертим лебедем у п'ятому ряду? Бо на приму доньку ніяк не витягти. Тут гроші та зв'язки потрібні. Та усе ж пишався мною. Я ж чула, як він перед знайомими та приятелями вихвалявся: «Мала Ірка на мене схожа, незграбою точно не буде. Ондечки вчителі в балетній студії її завжди за приклад ставлять». Смішний такий. Перебільшував навіть. Ну, ти знаєш, як то у батьків буває!

Не знаю, Іро. На жаль, не знаю. Добре, що ти не зазираєш зараз у мої очі, бо прочитала б там справжній біль. То щоразу таке зі мною, коли мова заходить про люблячих батьків. Ех! Та сама ж напросилася на сповідь, тож не варто тепер жалкувати.

– Ми тоді, того злощасного дня, з татом на дачу не поїхали. У мене сольний виступ, мама в першому ряді, щоб підтримати майбутню знаменитість. А треба ж комусь і про урожай дбати. Мама ту городину ледь не в сотню банок консервувала. Коротко кажучи, дача нас годувала. Так от, ми з мамою на концерті, а батько на дачі. А після важкого робочого дня він із сусідом-приятелем за пивком вирішили попаритися. Попарилися... Сусіда ледве відкачали. Певно, мав здоровіше серце. Пізніше мама його такими словами проклинала, що він навіть спився. Жалів, що вижив. Та сенсу в цих прокляттях, Адо? Татка ж не повернеш... А матінка заповзялася ще й себе звинувачувати. Мовляв, аби з ним на дачу тоді поїхала та не пустила в баню, усе було б добре...

Ірен замовкає. Удивляється у вікно, зирить ніби крізь мене. Дарма, Іро, так не варто робити. Сонце, хоч уже й осіннє, та ще досить потужне. Набереш повні очі, потім навіть якщо заплющиш, то під повіками яскраві кола плаватимуть... Хоча це – не найгірший розвиток подій. Він передбачає майбутнє у вигляді «потім».

Ще трохи вичікую, а тоді чиню геть не професійно. Скільки чула, що не можна проговорювати за співрозмовника речі, котрі йому особливо важко даються. Користі від такої «допомоги» ніякої, лише шкода.

– А потім якийсь гад запропонував їй випити на поминках, мовляв, стане легше, так? І легше таки стало. От тільки грошей від такого «легше» у сім'ї не прибавляється. А за заняття в хореографічному гуртку треба платити.

От зараз вона запитає, звідки я знаю, може, розсердиться, та все ж припинити свою сповідь уже не зможе. І я таки почую те, заради чого й розпочала розмову: яким вітром її занесло до «Янгола». Ото буде весело, коли з'ясується, що все вирішив випадок! Байдуже, що я в нього не вірю. Он дехто не вірить у вампірів, та щось не схоже, що це останнім перешкоджає.

– Із тебе таки буде непоганий психолог, Адко, якщо тільки... – Іра затинається. Схоже, вона з тих, хто переконаний: варто сказати про страхи вголос – і вони стануть реальністю. Тож швидко викручується: – Якщо позбудешся звички перейматися чужими халепами. Ти майже вгадала. Чи це моя історія настільки типова, що її легко передбачити? Хоча... Знаєш, а наша вчителька-хореограф погодилася займатися зі мною безкоштовно. Певно, вважала, що виросте з дівчиська щось путнє. Незгірше за неї. Тоді вона вже була на пенсії. Так, у балеті проводи на пенсію ранні...

Цього разу пауза не задовга. Навряд чи Іра прагне сховати від мене якісь таємниці. Словами складно пояснити, що відчуває дівча, яке до сьомого поту розучує складні фігури, а потім і танцювальні партії, хай і другого плану. Музика, яскраве світло, оплески, відчуття, що тобою захоплюється публіка... У такі миті можна забути, що трико для буденних репетицій давно протерлося і старанно зашите в кількох місцях та й чешки варто було б придбати нові. А ровесниці знущально хихотять за спиною, обзиваючи жебрачкою чи, мо', ще гірше. І повертаєшся ти додому, як на плаху. Бо там п'яниця-мати, і часто-густо не сама, а з додатком у вигляді нетверезого кавалера. І щоденні мамчині нарікання-нагадування, мовляв, якби тоді не залишили батька самого, усе було б гаразд, не додають підлітку веселощів. Мені доводилося чути схожі історії. Щасливі закінчення? Їх не буває. Буденність накриває з головою.

Ірен веде далі:

– А потім... А потім я на льоду послизнулася випадково. Дуже спину забила. Треба було

лікуватися, а я рукою махнула. Дурниця! Бо так не хотілося на свята вдома з п'яними маминими кавалерами сидіти. Краще вже виступи, концерти. Ну й, сама розумієш...

Киваю. Не надто уважно слухаю розповідь, бо й так приблизно домислюю основні віхи Ірчиної танцювальної кар'єри. Насторожуюся лише коли лунає сакраментальне:

– Скажи, Адо, як би ти повелася, коли б тобі запропонували продати душу?

– Хм... О, я б щиро здивувалася, Іро. Навіщо комусь саме моя душа? Що це за товар такий? – Прикушую язик, певно, відповідь могла бути і більш вдалою.

– Здивувалася? – Ірен просвердлює мене поглядом. – Знаєш, а мене така пропозиція розсердила! Що за маячня? Хіба це можливо, хіба таким торгують? І надто театральню все виглядало. Детективно, чи що. Якась задрипана забігайлівка на околиці міста, в районі Стрийського автовокзалу, куди я влаштувалася працювати. Пізньоосіння мряка, настрої так само паскудний, як і погода. Грошей у кишені катма. Ледве на проїзд у тролейбусі вистачає. І що я чую: «Продай душу!» Хочеш – грошима заплатять, хочеш – таланом, везінням, коханням візьми. Я від обурення аж закипіла. Де це чувано? Бог дав, і тільки він може взяти. А люди? Хіба ми боги? Лисий зухвалець шкірився тоді на мене своєю беззубою посмішкою і скептично відповідав: «Бог? Бога нема, дівчино! Є тільки ми – ті, хто знає, що його нема! І готові платити за дурничку щастям».

Утримуюся від коментаря, як може «пощастити» після такого торгу. Бо тоді довелося б згадати Ліну. Не варто про це зайвий раз. Щось я теж забобонною стаю.

– Отаке, Адо! Душа продається за грубі гроші. У той час я саме товаришувала з одним хлопцем. Сергієм його звали. От уяви собі: я, лиха й недобра, повертаюся з того брудного генделика додому та все в голові прокручую пережите. Невже це мені всерйоз запропонували душу продати-закласти чи, може, то чийсь поганий жарт? Мабуть, Сергій таки мене любив. Бо тільки-но я йому про оту пропозицію розповіла, розлютився дуже. Звелів негайно роботу кинути та триматися подалі від таких місць і таких людей. А коли ще хоч раз, випадково навіть, доведеться зустрітися з «торговцем душами», негайно бігти куди подалі й не озиратися. І якось так щиро і відверто він сказав, що я повірила.

Стиха переводжу подих. Мені цікаво, мені справді дуже цікаво знати, як це відбувається – закладання душі? І враз стає трохи соромно. Не байку ж людина розповідає вигадану, душу вивертає мені, а я? А що я? Я слухаю, уважно слухаю.

– Наступного дня мене викинули з роботи. І звільнитися не довелося. Я вже потім подумала, що то Сергія робота. Він у свій час мені той генделик і нараїв. А потім... Потім ми з Сергієм розсталися. Несподівано так, сварка на порожньому місці вийшла. А через тиждень я дізналася, що він трагічно загинув – випав із сьомого поверху дев'ятиповерхівки. Мо', самогубство, а мо', і допомогли.

– Так. Необов'язково, Іро. Ну, п'яним був та вирішив свіжим повітрям подихати, на балкон вийшов, голова закрутилася і...

– Атож. Тільки він того дня абсолютно тверезим був. Розтин показав. До того ж не страждав алергіями, не мав задишок, хронічних болячок чи вроджених патологій. А мешкав на другому поверсі в протилежному від місця пригоди кінці міста. І тут таке: випав із вікна сходової клітки зовсім чужого будинку посеред білого дня. До кого приходив, чому – так і не з'ясували. Свідків також не знайшли. Я після почутого відразу до церкви сходила, свічку за упокій раба Божого Сергія поставила, на парастас дала. Тоді до мене ще якась бабця причепилася. Лиха така, прикра. Ну, нема в мене довгої спідниці й хустини на голові, то що – і до церкви не заходить? Гірко, Адо. Бо все намарно... Пізніше мені сказали, що за самогубців молитися нема сенсу. Думаєш, правда?

– Думаю, брехня. Якщо молитися щиро, то обов'язково допоможе. Навіть найбільші грішники заслуговують на свічку. А Сергій і поготів, бо ж не потягнув за собою молоденьку дурепу, застерігав та оберігав її, скільки міг. І подужав поставити крапку сам. Цікаво, це ж яке завдання купівельників душ він не схотів виконувати?

– Думаєш, його вбили? – Ірен застигає з роззявленим ротом. Здогад і впевненість, що я кажу правду, бентежать її.

Ствердно киваю. Що тут додати? Навіть посеред найчорнішого пекла можна віднайти племіння свічки, яку хтось за твою душу в церкві перед образами поставив.

Мовчимо якусь мить. Кожна думає про своє. І знову озивається Ірена. Вона, врешті, зрозуміла, що я та, кому можна «виговоритися»:

– Пам'ятаєш, Адко, ти колись казала, що влаштувалася до «Янгола» випадково, тобі назва клубу сподобалася?

Пам'ятаю, звісно. Знала б, що хтось серйозно сприйме, притримала б своє почуття гумору.

– Сміятися будеш, у мене майже та сама історія. От ішла вулицею, угледіла ту згорьовану вивіску... і все. Такий нещасний і збентежений янгол на ній... Опам'яталася лише через добу. Я ж перед тим до непоганого місця прибилася, вар'єте з реальною трудовою книжкою на руках і реальною зарплатнею, не в конверті. І на думці не було чогось кращого шукати. Ага, шило на мило змінило: гроші приблизно ті самі, хай і в конверті, робота – теж, люди здебільшого нормальні, трапляються гірші.

Умгу, в «Янголі» усе прекрасно. І то настільки, що слів бракує. І ми тут з тобою, Іренко, випадково. І я на цьому клятому підвіконні аж втомилася дзигую вертатися, усе визираючи, чи не під'їде машина з тим, хто так палко прагне з нами поспілкуватися, та ще й таким

підступним способом. Чорний джип пронісся повз глухі ворота. Не наш.

Що ж, тоді слухаємо сповідь далі.

– Трохи тоді здивувалася, що під час співбесіди мене не дуже й випитували. Так, для годиться. Думаєш, Адо, у них усі працівники отакі – заблудлі вівці, випадкові? І в разі чого – ніхто не шукатиме...

– Оце вже ні, – заперечую відразу. – Той же Мишко, наприклад. Він пристав на прохання приятеля замінити когось там тимчасово. Ну, а гроші непогані, робота не гірша, ніж деінде, люди нормальні в цілому. Сама ж казала. Сподобалося. І вакансія саме була. Залишився. А в нього з родиною все гаразд – батьки, сестра, племінники.

Цікаво, здається, вона таки ревнує свого Мишка, он як очі блиснули. Авжеж, здивована, що я так багато про хлопця знаю.

– Ще й ти йому подобаєшся на додачу, – веду далі, ніби кажу загальновідомі речі, і, не змінюючи тону, запитую: – А коли тобі, Іро, той самісінький беззубий лисий торгаш повторно запропонував душу продати?

Іра приголомшена запитанням, але відразу відповідає.

– Ні, Адо, не той самий. Той був дрібнотою, як це називається у них, – на підхваті, служка, підшивайло. Він і права не мав на такі складні оборудки.

– Хто ж тоді? Я його знаю? – Губи зненацька терпнуть. Чого б це? Адже питання риторичне. Майже. Іра може теж його не знати, і цього разу могли підіслати службу.

Та вона відповідає несподівано чітко та впевнено:

– Ти його знаєш. І зараз ми у нього вдома. Це той, кого ми називаємо Господарем нічного клубу «Темний янгол». Пестунчик долі. Крутий бізнесмен, нардеп, колишній мер міста, заслужений суддя і теде і тепе. Уявляєш, він «спромігся» опуститися до рівня якоїсь там танцівнички. Перша наша зустріч мені нагадувала побачення: квіти, шампанське, музика, подарунки, дорогий ресторан. Ми, жінки, часто буваємо надто романтичними, і я вже була повірила, що він – мій принц на білому лімузині. Нехай старий і підтоптаний, але принц, котрий має випещені руки, манери, голос та порожнє серце і голий розрахунок в усьому. Тоді я ще не знала, що він власник нічного клубу, а «Янгол» – його улюблена іграшка. Природно, Адо, я не думала, що буде саме така пропозиція, а не, приміром, намір зробити мене своєю коханкою чи принаймні дівчиною на одну ніч. І замість цього – слова, котрі я вперше почула у брудному генделику від лисого беззубого покидька. Небожитель, той, хто має все, захотів для повного щастя побавитися в Бога.

Мені паморочиться в голові. Починають тремтіти руки. Ірка це помічає:

– Адко, ти чого? Тобі погано?

От візьму і скажу, що мені дуже добре! Чого питати очевидне?

Але навіщо Господарю так підставлятися? Навіщо займати обслугу? Клара... Ірка... Я...

Я?

Навіщо так уперто чіплятися до людей, які душами не торгують? Уперто не торгують. Кожна з різних причин. Тьху. І навіщо ламати дівчат силою? Ну, отримав відкоша. Заспокойся. Силою душу не взяти. Охочих позбутися душі – сила-силенна. І полювати не треба, самі в чергу вишиковуються.

Іще якого чорта Ірці пам'ять не підчистив і вона усе пам'ятає?!

Гаразд. Нехай красуня Ірен – то примха багатого чувачка, так? Можливо. А від мене що йому тре'?

– І все ж, Іро, чому ти відмовилася від пропозиції? Я думаю, цього разу тобі за душу пропонували набагато більше, ніж «щастя»: шалені гроші, золоті гори, казкову розкіш і теде, – говорю автоматично, бо це вже неважливо. Та не мовчати ж тепер.

– А відмовилася, і то без роздумів. Бо... Удруге такі пропозиції просто так не роблять. От і подумалося: значить, у звичайній мені, доньці алкашки, нещасній, побитій життям дівці, є щось справді вартісне. Щось таке, чого немає в інших. Те, що навіть найбагатші не гідні мати, але прагнуть усім серцем. І я твердо пообіцяла собі, що нізащо вони від мене оте цінне не отримають. І знову до церкви сходила, і помолилася, і зрозуміла: все чиню правильно. Ну, як іще можна пояснити тобі очевидне?

Я киваю, гірко посміхаючись:

– Зрозуміло, Іро. Дуже все зрозуміло. Ти молодець!

Певну симпатію до Іри я відчувала і до нашої теперішньої розмови. А відкриття, що вона не просто випадковий подорожній, а друг, нехай у нещасті, та все ж друг, остаточно розставило усе по місцях. Фіг він змусить мене грати проти неї. Хоча, може, це я зараз така смілива?

– А до Туреччини ти якого милого зібралася? Чому просто не звільнилася, та й по всьому? Можна не тільки роботу, а й місто змінити за бажання.

– Та ну? А ти пробувала добровільно покинути «Янгола»? Ні? Це тобі не на іншу квартиру переїхати чи перефарбуватися з блондинки в брюнетку. З-під землі дістануть. Знаєш, я до матері якось приперлася, вперше за кілька місяців. Вона ніби й твереза була того дня. Сидить, передачу по телеку дивиться. Телек у неї старий, ще чорно-білий «Електрон». Такий зараз і не продати, і на пляшку оковитої не обміняти, мабуть, тому і вцілів. Передача була про дівчат, котрі потрапляють за кордон у секс-рабство. Маман сидить, очі шматом брудною замість носовичка втирає, мовляв, бідолашки, уті-путі. Ну, я й ляпнула їй, на понт тоді брала, мовляв, сьогодні була в компанії, що танцівниць до Туреччини вербує. Збираюся їхати теж. Думаєш, на неї подіяло?! Хоч би сцену влаштувала, чи що? Навіть не скривилася. І так мені гидко стало, що захотілося крізь землю провалитися. І я серед оголошень на стовпах знайшла фірму, що дівчат за кордон набирає, уявляєш! Пройшла співбесіду. Матері зателефонувала, повідомила, коли потяг, куди їду і з ким. Нас через Київ збиралися везти... Мати так на вокзал і не прийшла, хоч і обіцяла наче. Мишко прийшов і так палко відмовляв мене, навіть благав не їхати. А що йому скажеш? Яку правду? Що не від себе я втікаю і не від нього. А від бездушної матері та від ловців душ... Снайперів, блін, сраних...

Ледве стримуюся, щоб не ухопитися за голову. Щиро, не награно. Та що ж ви робите, люди?! Коментар, що є більш швидкі та й приємні, врешті, способи самогубства залишаю при собі.

– Сіла у потяг, перон почав віддалятися. Туду-тудух, туду-тудух – і раптом мене попустило. Якесь прояснення настало, чи що... Зрозуміла: від себе все одно не втечеш. Тоді який сенс бігати, ховатися, боятися? На зло кому? Вони мене і в Туреччині знайдуть. От я на ходу з потяга і зітрибнула. Спочатку сумку поперед себе, а вже за нею й сама. Потяг, слава Богу, поки не розігнався. Добре, що лише брудною спідницею та порваними колготами відбулася. Знаєш, я ж до «Янгола» не просто так повернулася. Хотіла попрощатися з деким. Та й з тобою хотіла поговорити. Чесно! Мені завжди здавалося, Адко, що ти знаєш значно більше, ніж говориш. Тому зможеш допомогти, хоч порадою, а як ні й я помиляюся, то принаймні тебе попереджу про небезпеку.

– Дякую, – зітхаю тяжко, але без жодної іронії. Я б сама не квапилася попереджати хоч когось. – От тільки натворила ти справ, Іренко. Паспорта, звісно, в тебе немає? Ще один головний біль: подавай заяву, переконуй, що загубила. Жити хоч маєш де? У знайомі одна ніч – не рахується.

– Адо. – Вона дивиться на мене з легким докором, мовляв, ти мене взагалі чуєш? – Який паспорт? Яка ніч? Думаєш, нас так легко відпустять? Дива не буде...

Крити нічим. Тим більше, що я, на відміну від неї, чую кроки в коридорі, котрі впевнено наближаються до нашої в'язниці. Слух у мене від народження – наче радар. Без особливого бажання злізаю з підвіконня. У голові крутяться рядки пісні, що її так необережно згадала Іра:

Я ненавиджу вас,
Ненавиджу, люди,
Це ви винні в тому,
Що дива не буде... [2 - Рядки з пісні «Дива не буде» гурту «Хорта».]

5. День

– Яка ще молодша сестра по батьку?! Ви не помилилися адресатом, шановний? Старша, може, десь і є, не сперечаюся, всяке буває, однак не молодша. Мати казала, що батька вбили грабіжники. Бабуню називала божевільною, бо та мене переконувала, що його збила машина. Хай там як, а вже дві нечужі для мене людини, зрештою, рідна мати батька насамперед, в один голос твердять: батько мертвий. Є у мене молодший брат по матері – не заперечую, але й тільки.

Він поглядає на мене з відвертим скептицизмом. Сплетені у вузол руки, довгі випещені пальці з доглянутим манікюром. Чомусь витріщаюся саме на них, і від їх доглянутості мені стає гидко. Тьху ти, знайшла коли гидитися. Чоловік впевнено та масно посміхається. Однак за мить до цього я ладна була заприсягтися, що його вільготна поза у зручному кріслі – фікція.

Ковтаю слину. Хай йому грець! Що за розмови? До чого тут мої родинні зв'язки? І чому почали «допит» саме з мене? Хоча...

Те, що вирішили почати з мене, а не з Іри, пояснити можна. Жену подалі спогад про розширені від страху зіниці дівки на зблідлому обличчі.

Похапцем роздивляюся кімнату. Крім нас, у кімнаті нікого. Звісно ж, Господар не сприймає мене як небезпечного супротивника. Отже, охорона і зайві вуха йому не потрібні. Але все-таки, чому я тут? Невже річ тільки в родинних зв'язках? Бо зараз чоловік аніскілечки не придурюється і не грає. Йому справді кров з носа треба знати, як здоров'ячко та справи у моєї молодшої сестри? І, коли я чесно відповідаю, що вперше чую про щось таке, Господар розчаровано кривиться. Навіть незадоволено смикаються куточки його тонких вуст. Це ледь помітно, певно, мімічних зморшок стережеться.

– Хм... Кажеш, що не знаєш про сестру? Дуже дивно, дівчино! Ада, здається? Принаймні це ім'я було на твоєму бейджику.

Я ствердно киваю у відповідь. Він веде далі:

– Я – Валерій Едуардович. То про всяк випадок, якщо призабула. Знаєш, рідні часто дурять своїх кривих. Особливо матері, особливо дітей і особливо у схожих ситуаціях. Краще сказати: помер татусь, і кінці у воду. Бо зізнатися, що він проміняв розумну та красиву тебе на хтозна-що, якусь примарну волю чи молоду коханку, а від дитини взагалі відмовився, – то треба мати мужність.

Він підводиться зі зручного м'якого фотеля, підводиться неквапливо, навіть елегантно. Руки, якими він так любить хизуватися, схрещує на грудях. Перебирає пальцями та прискіпливо вивчає мене. Але вивчає лишень мою зовнішність – статуру, обличчя, не стараючись влізти в голову, принаймні поки.

– Пригадуєш, Адо, про що я тебе вночі в клубі запитував? Чи подобається тобі твоя робота? Ти відповіла, що робота як робота. Справно платять. До речі, щоб справно платили, регулярно нагадую бухгалтерії. Правда, через одного бовдура я не встиг тебе запитати. Чому ти влаштувалася на роботу саме в нічний клуб «Темний янгол»? Тільки не обманюй. Випадковостей не буває.

Мої руки заховані за спиною. Я не хочу показувати супернику, що хвилююся і вони у мене тремтять. Криво посміхаюся і злісно додаю:

– Так ось чому я тут? Ви не встигли мене запитати, якого милого я роблю у «Темному янголі»? Це ж треба бути аж таким цікавим! Витратити час, зусилля, прислугу. Могли б і в клубі знайти місце для розпитувань. Наприклад, викликати в кабінет Вікторовича, і все. А то ескорт-доставку організували. Чи не забагато честі для якоїсь там офіціантки?

Не можу себе стримати. Іронізую. Легка тінь невдоволення пробігає обличчям Валерія Едуардовича. Він хмикає незадоволено. Ну хто мене за язик тягнув, скажіть? З того, як злістю наливаються його очі, витісняючи звичайну цікавість, розумію: зараз почнеться найважливіше.

– Погратися захотіла? Смілива дівчинка! Ну що ж. Давай пограємося. Тільки зваж: це дорослі ігри. О, не думай, що ти всі розуми поїла і от-от Бога за бороду вхопиш. Хто ти там? Психолог недороблений? Мені добре відомо, що ти «забула» начебто зовсім випадково у «Темному янголі», і знаю, хто ти насправді, і про батька твого аж забагато знаю, і про ту стару відьму, твою бабусю, теж. Самаритянка срана. А могла б досі жити, якби мудрішою була.

Чоловік робить паузу, вичікуючи моєї реакції. Я відчуваю, як починає прискорено битися моє серце, та я з усіх сил намагаюся тримати себе в руках. Поки вдається. Він трохи розчаровано веде далі:

– «Темний янгол» – мое улюблене дитя, і всі, хто там працюють, мають відповідати рівню

закладу. А ти зовсім не вписувалася в рамки контингенту, який до нас приходить працевлаштовуватися. Та тобі не сказали «ні» відразу по співбесіді. У нас нікому не кажуть «ні» відразу. Співбесіда записується на відео, потім її переглядаю я і вже особисто вирішую, чи годиться людина, щоб працювати у «Янголі».

Не стримуюся. Голосно пхикаю. Він замовкає, питально зазирає в очі.

– Невже? Тобто обслуга «Янгола» – це, так би мовити, збіговисько збоченців. А нормальних людей ви близько до себе не підпускаєте?

– Чому ж? Хтось має робити і брудну роботу, – відповідає він глумливо і зухвало. – У мене свій підхід до підбору кадрів, вишуканий. В обслузі і «Янгола», й решти моїх закладів повнісінько людей. Правда, завжди трохи специфічних, особливих, виняткових. А ти? Я відразу впізнав тебе, дитинко. Тільки-но побачив на моніторі компа, переглядаючи відео співбесіди. Ти так схожа на свою бабусю. А коли зібрав на тебе інформацію, зрозумів: не помиляюся. Пригадуєш приказку про надто цікавих і що з ними відбувається? Схожа халепа трапилася з тобою. Захотіла дізнатися, на кого тато поміняв маму? Глянути хоч разок на ту нещасну, яка йому народила дитя. Зрештою, і сестру побачити кортіло. Правда ж, Адо?

Він робить паузу. Я мовчу. Я справді нічого не розумію. Це якась дурна помилка. Звичайна помилка. Яка сестра, яка звабниця-суперниця? Якщо навіть так і мама сестриці працює в «Янголі», то хто вона? Гарячково силуюся згадати, хто з обслуги має доньок, які за віком молодші мене. І несподівано розумію, хто вона.

– Дідько! Невже це Софія? У Софії є дитина?

І пригадую сьогоднішню нашу розмову з Софією про доньку подруги, яка народилася від покруча. Той покруч – мій батько? Не може такого бути. Чи може?

Господар задоволено шкіриться.

– Так. Софія має доньку. Христина, здається, малу назвали. Років чотири, може, трохи більше. Невже ти не знала?

Він не вірить. Він пропікає, свердлить мене поглядом. Я вперто не відводжу очі. Мені легко це робити, адже я й справді анічогісінько не знала досі про свою сестру. Він невдоволено випалює:

– Гаразд. Якщо навіть я повірю в те, що ти ні сном, ні духом про свою сестру не відала, тоді мое запитання залишається відкритим. Що ти забула у «Янголі»? – У його голосі щось схоже на розчарування.

Мій страх раптом кудись зникає. Я фізично відчуваю, як усередині тане льодяна кулька, що досі заважала мені дихати. А на її місці – порожнеча. Є у мене знайома, вчиться на філолога. То вона безупинно твердить, що життя – суцільна комедія помилок. Ніхто не знає, що спонукає до дій оточуючих, тож завжди помиляється сам. Щось не багато гумору в цій комедії, яка зараз відбувається.

– Шановний Валерію Едуардовичу! Я працюю у «Темному янголі» звичайною офіціанткою. І всі ці ваші фантазії, проше пана, геть купи не тримаються. Якщо вірити у ваші домисли про мое походження, то я мала б бути вродженою вовкулакою. Та нетипова якась, вам не здається? У повню на місяць не вию, шерстю не вкриваюся, від вигляду теплої крові не судомить...

В очах Господаря вперше майнув сумнів. Він укотре уважно вдивляється в мое обличчя, перевіряючи, чи не сталася-таки прикра помилка. Намагаюся не кліпати. Він ледь киває, майже вдоволено.

– Ось ти і впіймалася. А про вовкулацтво батька звідки тоді знаєш, раз така вже чесна – нічого не бачила і нічого не чула.

– А я й не сказала, що нічого не чула. Софія мені сьогодні баечку розповідала про погану спадковість по батьковій лінії доньки своєї подруги. Але так жалібно розповідала, що я враз і зрозуміла: про власну дитину йдеться. Отже, якщо батько у нас із Христиною спільний, то й спадковість по його лінії схожа...

Я легко парирую випад. Господар зацікавлено хмикає і цього разу звертається до мене несподівано спокійним тоном.

– Можливо, не брешеш. Що ж, розберемося. Мене ще одне питання бентежить. От скажи мені, Адо, дев'ятнадцять років – то багато чи мало? Як гадаєш?

– Дивлячись що ви маєте на увазі, – виявляю дива дипломатії.

Щось я остаточно перестала розуміти логіку запитань та самої розмови. Укотре себе питаю: що я тут роблю, тобто нафіга було нас викрадати?

– Молодець. Обережно відповідаєш. Так, Адо! Для тебе твої роки – ледь не все життя, для тої дівки, котра очікує на нас у сусідній кімнаті, – теж, а для твого батька що? Пригадую часи, коли тебе ще не було, а він по вуха закохався в твою матір та активно з нею спілкувався. Сильним був, гад. Дехто навіть щиро заздрило його силі. А дехто заздрило по-чорному. Й не без підстав, звісно. Та одного дня все змінилося, щось пішло не так. Його світ перевернувся, він забагато забажав. Знаєш, а дехто ще й досі боїться його. Можливо, через те, що добре пам'ятає, яким небезпечним він може бути.

– Досі боїться? – Я не стримуюся. – Валерію Едуардовичу, ви мене точно ні з ким не сплутали? Який батько? Мій тато давно мертвий, чи ви не чули, що я вам розповідала?

Чоловік підходить до вікна. Мовчки щось там розглядає. На вікні цієї кімнати також ґратки. Озирається, кидає через плече:

– Який батько? Рідний по крові. Твій батько живий, Адо! Думаєш, легко вбити янгола? Дивно, що стара Ядвіга тебе нічого не навчила. Мати силу – ще не все. Потрібно вміти нею користатися. Дурень твій батько, Адо. Себе занапастив і дітей, вважай, також. Неуки ростуть. Зрештою, хіба ти винна? А яка користь із дівок?

Що за дурощі він верзе? Звідки він знає мою бабусю? І сестри мені не треба, мені брата з головою вистачає. І батька, та ще й якогось такого незрозумілого, теж не треба. Від мене особисто що це падло хоче?! І до чого тут убити янгола? Скажіть, до чого?

Не стримуюся:

– А у вас, либонь, самі хлопці в родині, та ще й гарно всьому навчені?!

Саме такі-от безглузді репліки і потрапляють у «яблучко». От і його обличчям майнула тінь, швидко відводжу погляд. З власної волі, немов підкреслюючи: мене зовсім не цікавить, що в когось можуть бути хвилинні слабкості. Та запізно: тіло затоплює хвиля болю. Хвацький ляпас. На щастя, це поки лише нагадування, що не варто забувати, дівко, на чий території ти перебуваєш. Сильно закушую губу, та вчасно похоплююсь: краще стогін, перед ким тут викаблучуватися, демонструючи силу волі? Він може й повторити, і вдарити сильніше.

У відповідь на мій стогін лунає спокійний, розважливий голос, так, ніби щойно нічого не трапилося. Чергове безглузде запитання:

– Що ти знаєш про сірих янголів, Адо?

– Це щось типу з легенди про повстання янголів. Сірі – то ті, котрі боязливо вирішили відсидітись у хмарах, поки арханголи з Люцифером та його військом рубалися. Тільки дещо прорахувалися. І вчасно не встигли стати під знамена переможців.

Задоволений кивок. Ще трохи – і мені запропонують взяти цукерку за старанність.

– Я б не називав це боязливістю, Адо, швидше розумом, – поправляє мене Валерій, як школярку, котра не надто добре засвоїла урок. – І що ж далі було з тими обережними?

Дикість ситуації мене вже не бентежить. Говорили про батька, тепер поговоримо про створення світу. Старанно морщу лоба, бо ж не відчепиться.

– Хтозна. І світлі, і темні їх вважали зрадниками, а не просто розумними та обережними. Навряд чи ім пробачили. Певно, скинули донизу. Лишень не в пекло. Там місце темними зайняте. Так сірі потрапили на землю.

Цього разу мої роздуми не розсердили, а зацікавили чоловіка. Так, певно, дивляться на вихованця інтернату для психічно відсталих, який, урешті, ошчасливив-таки втомленого вчителя відкриттям, що два на два – чотири. А ось і наступне запитання. А ти що собі гадала? Тут навряд чи дозволять розслабитися:

– А на землі з сірими що сталося, як вважаєш?

– Ну, темні, ті, що не долетіли до пекла, хто де впав, там і залишився. Звісно, якщо вірити казкам. У річку впав – став водяником, у ліс – лісовим господарем, у хатинку – домовиком... Ой, а тоді хатки вже були чи ні? Може, лишень печери?

Це мені нагадує семінар, де терплячий викладач підштовхує студента-невдаха до потрібної відповіді. Найгірше те, що мені справді цікаво і згадувати десь-колись прочитане чи почуте, і логічно міркувати, і дещо вигадувати.

– Навряд чи. Невже ти, розумниця, та з такими генами, справді віриш у фольклорні побрехеньки? Запам'ятай на майбутнє: нікому і нічому не вір, навіть тому, що люди звуть першоджерелами.

– Отаке! Тоді звідки вампіри вкупі з вовкулаки взялися? Чи ви скажете, що вони теж фольклор?

– Не фольклор. Це нащадки сірих янголів. У деяких випадках виродження неминуче. Усесильність породжує вседозволеність... А то потім вилазить боком.

Яка вседозволеність? Подумки ставлю запитання, бо щось не дуже хочеться перепитувати про таке. Цікаво, він хоч трохи вірить у те, що я йому щойно наплела?

– Історію пишуть переможці, Адо.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<http://www.litres.ru/dara-korn-y/tala-vladmirova/krila-koloru-hmar/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Кам'яниця Мазанцівська (пол. Dom Mazanczowski) – будинок № 31 на площі Ринок, зведений у XVII столітті.

2

Рядки з пісні «Дива не буде» гурту «Хорта».